

Julie weten de weg 2

Stichting Present helpt in nood 5

Column Willemke: IQ 6

Daan: Mijn engelen 7

Onze hulp... 9

Vrije markt waarde vrij?

Heeft u zich ook weleens afgevraagd waar al het wantrouwen in onze samenleving vandaan komt? Sinds een jaar of 20, 30 wordt het mensen in allerlei beroepen steeds minder toevertrouwd om gewoon hun werk goed te doen. Een veelheid aan controle drukt als een last op hun schouders en communiceert ook nog eens dat ze er bij voorbaat van verdacht worden er de kantjes vanaf te lopen.

DOOR
DS. LILY BURGGRAAFF,
ZWOLLE

Huisartsen zuchten onder alle formulieren die ze moeten invullen bij elke patiënt. Leerkrachten zijn langer bezig een cijfer te verantwoorden, dan het tentamen heeft gevraagd. We noemen het bureaucratie, maar het is allemaal ter controle bedoeld. Want stel je voor dat je het goed uitoefenen van hun beroep aan henzelf zou overlaten... In veel verbanden is die controle aanwezig. Een hele laag in menig bedrijf verdient er een dikke boterham mee: de managers.

Marktdenken

Ongetwijfeld zal er in de ontwikkeling van dit breed gedeelde wantrouwen meer dan één factor een rol spelen. Maar wat mij kort geleden enorm trof was de ontdekking dat dit wantrouwen naadloos past op de visie die een bepaalde economische theorie op mensen heeft. En laat die economische theorie ook nog eens dominant zijn in ons land. De theorie dat je de economie het beste aan de markt kunt overlaten, omdat

DEZE THEORIE ZET EEN MENS NEER ALS EEN WEZEN DAT ER SLECHTS OP UIT IS ZOVEEL MOGELIJK TE VERDIENEN MET ZO MIN MOGELIJK INSPANNING.

de markt het allemaal het meest efficiënt zal regelen. De neoliberale theorie dus, ook wel de vrije-markt-ideologie genoemd of de neoklassieke economie. Dat deze theorie het denken over economie bepaalt, merken niet alleen de studenten aan onze universiteiten en hogescholen. Ook gewone burgers ervaren hoe dit marktdenken onze hele samenleving is gaan doortrekken en ook van invloed is geworden op gebieden die vandaan niets met de markt te maken hebben, zoals de zorg voor elkaar en het onderwijs aan de volgende generatie.

Complicatie

Deze theorie zet simpel gezegd een mens neer als een wezen dat er slechts op uit is zoveel mogelijk te verdienen met zo min mogelijk inspanning. Dat heeft een lastige complicatie tot gevolg voor de verder perfecte markt. Die complicatie is dat je van niemand meer verwachten kunt dat zij of hij zich gewoon maximaal inspant omdat zij houdt van haar werk of zijn beroep goed wil uitoefenen. Er moet altijd meer geld tegenover staan, of de dreigende stok van controle, voordat een maximale inzet geleverd zal worden.

Geen wonder dat waar deze economische theorie omhelsd

wordt, het wantrouwen jegens de beroepsbevolking groeit. En dan zou het marktdenken waarde vrij zijn. Niet dus. Een zeer bepaalde mensvisie komt erin mee. Erger nog dan in zondag 2 van de Heidelbergse Catechismus. Want in het antwoord op de vraag of wij mensen dan onbekwaam tot iets goeds en geneigd tot alle kwaad zijn, staat daar tenminste nog: 'tenzij'! Tenzij wij door de Geest van God wedergeboren worden. En dat opent de mogelijkheid dat een mens er wel degelijk voor kiest ook in haar of zijn beroepsleven de dienst aan God en de naaste gewoon het uiterste te geven. Niet voor meer geld of uit angst, maar uit liefde voor de Heer!

Commentaar

Einde en begin

DOOR DS. P. BOOMSMA, AMSTERDAM

Je kunt natuurlijk denken 'dat was het dan weer'. Maar ik denk niet dat iemand dat doet op de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Zo leeft dat niet. Er zijn twee belangrijke zaken aan de orde op die dag. Het noemen van de namen van hen die 'ons zijn voorgegaan' (althans in veel kerken) en daarbij - als elke zondag - de verkondiging van geloof, hoop en liefde. De combinatie is nodig, want op de vraag waar zij die ons voor gingen nu zijn, weet niemand een afdoend antwoord. In mijn agenda staat bij 25 november: 'Als ik morgen wakker word is God bij mij en als ik niet meer wakker word, ben ik bij Hem'. Hoe dan ook - zo is het. Maar het noemen van de namen. Het is een belangrijke bezig-

DE VREUGDE, NIET OM HET GEMIS,
MAAR OM DE BELOFTE

heid, waar we in de kerk soms te gemakkelijk mee omgaan. Zeker, in veel kerken gedenkt men de overledenen. Kruisjes, stenen, een inschrijving in een boek (liefst met foto). Een In Memoriam in het kerkblad. En dan wordt nog eenmaal de naam genoemd tijdens de dienst van de laatste zondag van het kerkelijk jaar.

Goede gewoonten, maar verder? Louis Armstrong bezong ooit een begrafenis. Treurmuziek onderweg, dan met zijn rauwe stem de woorden: 'As tot as ...'. Maar dan barst het los, swingende muziek op de weg terug. Dat element, daarvan zou ik meer willen horen en zien. De vreugde, niet om het gemis natuurlijk, maar om de belofte dat de overledene geborgen is.

Nog geen abonnee?

MAAK SNEL KENNIS!

Zie achterpagina

Concert 'Symfonische Muziek'

Gert van Hoef is heel bekend geworden door zijn orgelfilmpjes op Youtube. Hij weet elke luisteraar te boeien. Zijn concert in de Willem Hendrik Zwarthal werd vorig jaar door muzikliefhebbers uit het hele land en zelfs uit Duitsland bezocht. Dit weekend geeft hij wederom een orgelconcert in Lemelerveld.

Zaterdag 24 november, 20.00 uur, Lemelerveld, Willem Hendrik Zwart Hal, Grensweg 17, € 12, reserveren: adhuetink@gmail.com

Gert Hutten in Assen

Dominee Gert Hutten uit Arnhem is te gast in Assen. Tijdens de welkomdienst preekt hij over het thema 'Leef vrij'. Het Chr. Gemengd Koor Glorify uit Meppeel onder leiding van Jaap Kramer heeft liederen uitgezocht die aansluiten bij dit thema. Gerwin van der Plaats is organist in deze dienst. Voor wie van zingen houdt: vanaf 18.45 uur is er samenzang.

Zondag 25 november, 19.00 uur, Assen, Jozefkerk, Colardslaan 2A

Inloop en koffie in Emmen

Wie wil, kan binnenlopen tijdens de koffie-ochtend. Koffie, thee en wat lekkers staan klaar. Soms wordt er gesproken voor een bepaald onderwerp, soms bijgekletst of kan men een spel doen. Het motto is: niets moet, alles mag. Gezelligheid en gastvrijheid staan voorop. Vanaf 10.00 uur staan de deuren van De Opgang open.

Maandag 26 november, 10.00 uur, Emmen, De Opgang, Mantingerbrink 199

The Psalm Project

Oude psalmen in een nieuw jasje steken, dat doen de muzikanten van The Psalm Project. Ook maken ze eigen composities waarbij de Psalmen centraal staan. Met hun liederen wil The Psalm Project ook voor toekomstige generaties de Psalmen levend houden en recht doen aan de prachtige en bekende melodien van het Geneefs Psalter.

Zaterdag 8 december, 20.00 uur, Borger, Protestantse Gemeente, Hoofdstraat 9, € 5, www.zingenindekerk.nl/reserveren/the-psalm-project-in-borg

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Lezing Ouweeneel Steenwijk

De Protestantse Gemeente Steenwijk heeft Prof. Dr. Willem Ouweeneel uitgenodigd om een lezing over het thema 'Wat is Waarheid?' te houden. De verleidingen van de huidige tijd kunnen christenen makkelijk van het geloof afhouden. Fake news, het is er bijna elke dag. Wat doen we ermee en wat zegt de Bijbel? Willem Ouweeneel zal er een boeiend verhaal over houden.

Woensdagavond 28 november, 20.00 uur, Steenwijk, De Klincke, Kerkstraat 16

Lezing over Paulus en de filosofen

Gert-Jan van der Heiden, hoogleraar filosofie te Nijmegen, geeft een lezing over Paulus en de filosofen, naar aanleiding van zijn gelijknamige boek. Paulus is belangrijk in de christelijke traditie, mede omdat hij op allerlei plaatsen christelijke gemeenschappen stichtte. Maar Paulus was ook altijd omstreden. Een aantal moderne filosofen ontwikkelde een nieuwe belangstelling voor de oude Paulus. Info: ds. Bert Altena, tel. 0592-405514.

Donderdag 29 november, 20.00 uur, Vries, Ontmoetingshuis, Oude Rijksweg 2, toegang gratis

Mars voor het Leven

Elk jaar organiseert stichting Schreeuw om leven de Mars voor het Leven. De mars begint vanaf het Malieveld in Den Haag. Doel van de mars is om een krachtig en liefdevol signaal af te geven richting de samenleving en de politiek, om op te komen voor het leven en om ouders van een ongeboren kind te behoeden voor de gevolgen van abortus. Sprekers zijn onder andere: Carla Dik-Faber (ChristenUnie) en Kees van der Staaij (SGP).

Zaterdag 8 december, inloop: 11.00 uur, samenzang en sprekers: 12.00 uur, start stille mars: 13.00 uur afsluiting: 15.30 uur.

Kersttour met Lucas Kramer

In december geeft Lucas Kramer een aantal sfeervolle concerten rond het prachtige kerstverhaal. Verschillende bijbelse gebeurtenissen passeren de revue. Lucas wordt bijgestaan door zangeres Pearl Jozefzoon. De artiesten zingen solo's, maar eveneens enkele duetten. Daarnaast is er ruimte voor samenzang. Lucas wordt muzikaal ondersteund door een strijkkwartet, piano, gitaar, percussie en een aantal vocals. De concerten beginnen om 20.00 uur.

Zondag 9 december Kampen, Nieuwe kerk, Broederweg 32
Dinsdag 18 december, Hoogeveen, De Opgang, Alteveerstraat 105
Donderdag 20 december, Markelo, Marinushof, Kerkplein 4

Jullie weten de weg

Wij weten niet eens waar u naartoe gaat, Heer! (Job 14; Johannes 14)

DOOR DS. H.J.H. PAP, SINT JANSKLOOSTER

Jezus spreekt afscheidswaarden om zijn vrienden, die Hem moeten loslaten, te troosten. Maar wie goed luistert, bemerkt een diep gevoel van onveiligheid en onrust bij de achterblijvers.

Er is overvloed

Jezus zegt: 'Wees, niet ongerust. Er kunnen veel mensen wonen in het huis van mijn Vader.' We hoeven niet bang te zijn dat er geen plaats zou zijn. Er is overvloed in het huis van de vader. Jezus kwam om mensen te laten delen in overvloed. Denk aan

Zijn woorden: 'Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed! Ik ben de Goede herder...' Nu zegt Jezus: 'Wees niet ongerust, ruimte is er in het huis van mijn Vader. Ik ga weg om een plaats voor jullie in orde te maken, daarna kom ik terug om jullie te halen. Dan zullen ook jullie zijn waar ik ben. Jullie vinden het wel, jullie weten de weg.' Vertwijfeld, angstig misschien ook wat rebels roept Thomas uit: 'Wij weten niet eens waar u naartoe gaat!'

De mens sterft

De vrienden weten dat ze Hem, die ze liefhebben verliezen. Eén ding is zeker: de dood is onherroepelijk. En wat is troost dan? Als je een geliefde verliest, doet het goed als er lieve mensen om

je heen staan. Sommigen houden je vast. Anderen willen je opbeuren met goedbedoelde raadgevingen.

Job heeft veel verloren en krijgt zijn vrienden op bezoek. Eerst zwijgen ze. Daarna troosten ze hem met woorden. Maar het is alsof ze kiezelsteentjes gooien in een diep en breed ravijn. Wat ze ook zeggen, het helpt Job niet, integendeel. Het is alsof Job tegen een muur oploopt. Hij klaagt: 'Een boom, al wordt zijn wortel in de aarde oud. Al gaat zijn stronk dood in de grond. Zodra hij water ruikt, bot hij weer uit. En vormt twijgen, als een jonge scheut.'

Zie je het voor je? In de herfst wordt de boom gesnoeid. Het is alsof er niets van over blijft. In de winter lijkt hij dood. Maar in het voorjaar loopt hij weer uit met nieuwe loten. 'Maar een mens' klaagt Job verder, 'een mens sterft, hij ligt ter-

neer. Hij blaast zijn laatste adem uit - waar is hij dan? Een mens gaat liggen en staat niet meer op. Zolang de hemel zal bestaan, ontwaakt hij niet. Hij wordt niet uit zijn slaap gewekt.'

De weg, de waarheid en het leven

Het is alsof Thomas tegenover Jezus Jobs klacht herhaalt: 'Wij weten niet eens waar u naartoe gaat?' Alsof Thomas wil zeggen: wat ik wel weet, is dat ik u verlies. Want nooit is dat anders geweest met de dood. Jezus spreekt Thomas niet tegen. Hij loopt daadwerkelijk niet om de dood heen. Toch gaat Hij verder. En Hij wil Thomas - en ook ons - meenemen. 'Ik ben de weg en de waarheid en het leven. Door mij kom je tot de Vader.'

Door Mij? Ja, Ik ben de opstanding en het leven, het eeuwige leven.

Een boom die in de winter dood lijkt, loopt in het voorjaar weer uit. 'Maar een mens sterft', klaagt Job. 'Hij blaast zijn laatste adem uit - waar is hij dan?'

even bomen

Hoe kun je van God houden?

DOOR DS. P. BOOMSMA, AMSTERDAM

'Hoe kun je houden van iemand die je nooit hebt gezien?' De vraag werd na afloop van een kerkdienst gesteld door één van de bezoekers. Ze hoorde niet meer tot de categorie jonge gelovigen, dus kwam eigenlijk allereerst bij mij de vraag boven of ze in de loop der jaren over deze vraag nooit iets had opgestoken. Maar het gesprek dat volgde, was hopelijk zinvol.

De vraag op zich wordt vaker gesteld; vooral door jongeren. En wat kun je er mee? Wij spraken na die dienst over wat God gedaan heeft en doet. En welk effect dat heeft op ons leven en

geloven. Zodoende leek het wel een beetje op een aanloop naar Advent.

Hoe dat met u gaat weet ik natuurlijk niet, maar wanneer ik denk aan dat 'doen' van God, dan gaan de gedachten al snel naar wat Paulus schreef aan de Filippenzen. In hoofdstuk 2 van die brief heeft hij het over Jezus die 'het aan God gelijk zijn' niet vasthield, maar alles opgaf en één van ons werd om ons te hulp te komen.

En dat - denk ik daar dan achter aan - terwijl hij wist wat hem te wachten stond en hoe wij mensen zouden reageren. Het was niet sympathie of welk ander lief gevoel ook. Het

was een keus, zoals alleen God die kon maken. Zonder ook maar iets te verwachten van de 'tegenpartij', de mensheid, koos God er voor om ons te redden, te bevrijden. En het was meer dan 'niets verwachten'. Het zou lijden worden; een pijnlijke strijd op leven en dood. Het zou uitlopen op de noodkreet: 'Mijn God, waarom hebt u mij verlaten'. En toch. Het besluit was genomen en zou worden uitgevoerd. Ons ten goede.

Denk je vervolgens nog eens aan de vraag hoe je van God kunt

ZONDER OOK MAAR IETS TE VERWACHTEN VAN DE MENSHEID, KOOS GOD ER VOOR OM ONS TE REDDEN, TE BEVRIJDEN. HET ZOU LIJDEN WORDEN; EEN PIJNLIJKE STRIJD OP LEVEN EN DOOD.

houden, dan is het verhaal van Jezus' komst, werk, leven, dood en opstanding, als het ware het fundament onder de weg naar een antwoord. Het besef van de grenzeloze liefde die

God - in de komst van Jezus - heeft getoond voor deze wereld, hoort ons te verbazen. Waar-aan hebben wij dat te danken? Niet aan onszelf, maar aan Gods besluit. En dat is mijn antwoord op de vraag hoe je van God kunt houden: verbaasd, verwonderd en dankbaar.

Dat je niet zo erg van God houdt wanneer je blijft steken in de ge- en verboden die je hier en daar in de Bijbel tegenkomt, kan ik me indenken. Maar wanneer het besef van wat het de Heer heeft gekost om jou en mij te bevrijden, niet zou leiden tot 'houden van', dan kan dat alleen - denk ik - wanneer je nog niet doorhebt wat het betekent dat Jezus ons heeft 'gekocht en betaald'. Zijn leven voor het onze. Is dat te zwart-wit? Nog even en het is Advent - tijd om over deze dingen na te denken.

Via deze rubriek, met nieuws uit de protestantse kerken in Drenthe, Overijssel en Flevoland, worden wekelijks duizenden lezers geïnformeerd over het kerkelijk leven in de eigen regio. Aan het plaatsen van gemeenteberichten zijn geen kosten verbonden. Alleen digitaal aangeboden informatie wordt opgenomen en zo lang er voldoende ruimte is. Meer info via Henriëtte Gerfen, tel.: 0546 - 577475, e-mail: henriette@topic-cc.nl

Drenthe

AALDEN

Contactpersoon: Kerkstraat 16, 7854 PG Aalden tel. 0591-371538
Kerkdienst 25 nov.: 10.00 ds. W. Hordijk-van der Zwaag. Laatste zondag kerkelijk jaar. **Organist:** Erik Nijzink. **Collecte:** kerk.

BOVENSMILDE

Kerkdienst 25 nov.: 10.00 ds. S. Kits en ds. G. van der Werff. **Organist:** Johanna Vos. M.m.v. Kwartet, Nieuwe Pekela. **Lied voor de dienst:** NLB 735: 1 en 2. **Paaskaars aansteken:** Mirthe Maat. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: beheer. **Oppas:** aanwezig. **Knd.:** Marjan Kappen.

Zondag van de Voleinding. In de laatste dienst v/h kerkelijk jaar noemen we de namen van hen die ons zijn ontvallen van onze gemeenschap vanaf Advent vorig jaar. De families van de overledenen die we gedenken zijn uitgenodigd deze dienst bij te wonen en eventueel zelf een kaars aan te steken op het moment waarop de naam van hun dierbare wordt genoemd. Ook zal er een kaars worden ontstoken voor alle mensen, niet bij name genoemd, die leven in ieder hart en kort of langer geleden overleden zijn. We willen hen gedenken in het licht; het licht dat bij God is, waarover de verhalen in deze dienst vertellen. Als Jezus met een paar van zijn leerlingen de berg beklimt (Marcus 9: 2-8) verandert hij van gedaante in een lichtende gestalte. Hij wordt bevestigd in wie hij is: de geliefde Zoon. In Openbaring 7: 9-17 horen we van de heiligen, in witte kleren en met de palmtakken in de hand voor Gods troon. Zij komen vanuit de grote verdrukking en mogen nu het gelukkige leven bij God smaken. Zij zijn thuisgekomen. Dat is de troost van het Evangelie, dat wie wij zo missen in het heilige Licht mogen zijn. Dit Licht is voor ons van grote betekenis, om ook het verdriet en het gemis van onze geliefden te helpen dragen. Om elkaar ook te behoeden voor wandelen in het duister, de doolhof van het verdriet. Aan deze dienst werkt een kwartet uit de cantorij van de Prot. Gemeente van Nieuwe Pekela mee, o.l.v. Victor Verhoef. Wij hebben hen eerder bij ons te gast gehad. Mooie liederen zullen zij laten horen, passend in deze viering van gedenken en herinneren, van hopelijk ook bemoeiding om zich te kunnen openen voor wat voor ons ligt. Na afloop is er gelegenheid elkaar te ontmoeten bij de koffie/thee/limonade.

Vrouwenver. H.V.G. – Draagt Elkanders Lasten. 28 nov. om 18.00 uur komen we samen in het gebouw achter de Waterstaatskerk. We hebben dan een broodmaaltijd.

Vrouwenver. Ora et Labora. 27 nov. om 19.45 uur komen we samen in het gebouw achter de

Waterstaatskerk. Onderwerp: 'Mee lijden met elkaar', Johannes 15: 18-20 en Kor.12:12-27 en uit 'In Gesprek' van 2016-2017 nr. 3. De vrije bijdrage wordt verzorgd door mw. L. Rispens-Oostra.

COEVORDEN

Contactpersoon: mw. J. Kramer-Gossen, Eendrachtstr. 27, 7742 VJ Coevorden, tel. 0524-512538
Kerkdiensten 25 nov.: GK 10.00 ds. H. Nagelhout. In deze dienst worden de namen genoemd van de kinderen die zijn gedoopt en van de gemeentelieden die het afgelopen jaar overleden zijn. **Organist:** Jan Kamphuis. **Knd.:** groep 1 t/m 8. **Oppas:** fam. Korenhof. **Bloemendienst:** mw. A. Faken. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Diaconie. Deurcollecte: hospice 't Huis van Eden te Emmen.

De Hoeksteen 19.00 ds. E. de Vries-Baarlink. Sien-dienst. **Organist:** Jan Kamphuis. M.m.v. Bijbelclub Het Anker. Thema: leder heeft zijn eigen rol. Na de dienst is er koffiedrinken in de Hoeksteen.

DIEVER

Contactpersoon: mw. L. Dolsma-Maat, Kalteren 6, 7981 LR Diever, tel. 0521-592114
Kerkdiensten 25 nov.: 10.00 ds. B. van Werven. Herdenkingsdienst. **Knd.:** groep 1 t/m 8. Na de koffie kan er gezamenlijk geluncht worden, waar ook gasten van harte welkom zijn. **19.15** ds. B. van Werven.

EMMER-COMPASCUUM

Kerkdienst 25 nov.: 9.30 ds. R. Wentink. Laatste zondag kerkelijk jaar. Na de dienst is er gelegenheid om koffie te drinken. **O.v.d.:** mw. H. Kiers en mw. A. Aukes. **Diakenen:** mw. A. Leffers en mw. I. Boer. **Organist:** Nelleke v/d Leest. **Oppas:** Meena Wentink. **Beamer:** Laura. **Gastdame-/heer:** dhr. B. Smit en mw. G. Smit. **Autodienst:** dhr. T. Buter; mw. Huizing; dhr. D. Pruim; dhr. de Groot en fam. Potze. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Spaarcollecte. 3. A.K.A.

ERICA

Contactpersoon: dhr. M. Boekeloo, De Welhaak 34, 7887 HK Erica
Kerkdienst 25 nov.: 9.30 ds. H. Klaassens. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Diaconie. Uitgangscollecte: pastoraat. Er is oppasdienst en knd.

Vandaag is het eeuwigheidszondag. We noemen de namen van wie dit jaar uit onze gemeente zijn overleden. Er is gelegenheid een kaarsje aan te steken voor mensen in eigen kring die korter of langer geleden gestorven zijn. Zo zijn we bij elkaar in Gods eeuwigheid.

GEES

Contactpersoon: mw. H. Elders-Sikken, Dorpsstraat 10 7863 PC Gees, tel. 0524-581992
Kerkdienst 25 nov.: 10.00 ds. B. Breunessse. Laatste zondag

kerkelijk jaar. **Knd.:** ja. **Kaars aansteken:** Levy Schipper. **O.v.d.:** Harry Euving. **Organist:** Hendrikus Vugteveen. **Oppas:** Lienke Alferink en Femke Euving. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Diaconie. 3. Onderhoud. **Bloemengroet:** fam. F. Elders. **Kerkvervoer:** fam. Gerrit Wolting, 582062. Na de dienst is er koffiedrinken in Pluspunt.

KLAZIENAVEEN

Contactpersoon: mw. G. Velzing-Hessels, Noorderkeerkring 6 b, 7891 CX Klazienaveen, tel. 0591-312007
Kerkdienst 25 nov.: 10.00 mw. D. de Jong-Beuker. We gedenken de gemeentelieden die het afgelopen kerkelijk jaar zijn overleden door het noemen van hun naam en het aansteken van een kaars. **O.v.d.:** dhr. G. Velzing. **Organist:** mw. G. Fictorie. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Kerk. Bij de uitgang: onderhoud gebouwen. **Welkom:** ZWO. **Knd.:** Martha. **23 nov.:** weeksluiting in de Dillehof om 19.00 uur. **Voorganger:** ds Akkerman. H.A.

KLAZIENVEEN-noord

Kerkdienst 25 nov.: 10.00 ds. Sprenger, Schoonebeek. Eeuwigeheidszondag. **Organist:** Karin Roffel, Stadskanaal. **O.v.d.:** Wieneke. **Welkom:** Fokko. **Beamer:** Riet. **Klazieneveen-Noord zingt.** 25 nov.: een Songs of Praise-avond waar geliefde en bekende Engelse hymnes op Nederlandse tekst worden gezongen. (o.a. Blijf bij mij, Heer, Groot is uw trouw, o Heer, enz.). Thema: We'll never walk alone. **Voorganger:** Frits Koops, Veele. **Organist:** Wessel Voorn. **Bugel:** Mia de Bruin. **Beamer:** Jantje. M.m.v. het Chr. Mannenensemble 'Con Forza' uit Winschoten. **Aanvang:** 19.00 uur.

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Noorderkerk, mw. G. Visser-Rigtering, Aletta Jacobsstr. 70, 7844PB Veenoord, tel. 0591-553482
Kerkdienst 25 nov.: 10.00 ds. J. van Breevoort, Nieuw-A'dam. Gedachtenis dienst. **O.v.d.:** dhr. H. Vos. **Organist:** dhr. A. Stulp. **Koster:** dhr. H. Mulder. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: gebouwen. **Oppas:** Theresia Seip en Ineke Groot-huis. **Knd.:** o.l.v. Harriët Vermaas. **Kaars aansteken:** Yoeri Pals. **Bediening beamer:** mw. A. van Breevoort. **Ontvangst:** fam. Baan. **Bloemendienst:** fam. Baan. **Autodienst:** T. Lunenburg.

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Zuiderkerk, dhr. A. Meijering, Middenweg 78, 7844 KX Veenoord, tel. 0591-551346
Kerkdienst 25 nov.: 10.00 ds. E. Wisselink. Gedachtenisdienst. M.m.v. de Cantorij o.l.v. Willy Misker. **Organist:** mw. W. Misker. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Eigen gemeente. **Uitgangscollecte:** onderhoud gebouwen. **Autodienst:** mw. M. Meijer en mw.

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

J. Jacobs: fam. H. Lensink; mw. G. Horstman; dhr. E. Bobbink. **Lector:** Tom van Sloten. **O.v.d.:** Hilly Lanjouw. **Oppas:** Mirjam Lanjouw. **Bloemen:** fam. Meijerink. **Koster:** W. Meulman. **Koffie:** Nelly v/d Toorn en Elly v/d Linden. **Ontvangst en Nieuwsbrief:** Hennie Ellen en Jitske Wanders.

Gedachtenisdienst. In deze dienst zullen we de mensen uit onze gemeente herdenken die in het afgelopen kerkelijk jaar gestorven zijn. We noemen hun naam en familie of vrienden steken een kaars aan. Daarna is er voor ieder die dat wil gelegenheid om naar voren te komen en een kaars aan te steken voor gestorven lieve naaste. M.m.v. de Cantorij o.l.v. Willy Misker en de werkgroep liturgisch bloemschikken. **Liedborden voorin de kerk.** Op de wijkavonden die in het voorjaar gehouden zijn, kwamen er vragen over het gebruik van de liedborden. Sommige gemeentelieden vertelden dat ze de borden misten en graag weer de ingevulde borden willen.

De kerkenraad heeft hierover nagedacht en gezocht naar gemeentelieden die dit tijdrovende werk wekelijks willen doen. Helaas is het niet gelukt om een of meerdere gemeentelieden hiervoor te vinden. In de kerkenraad kwam het idee naar voren om als proef de te zingen liederen bovenaan de nieuwsbrief te plaatsen. U kunt ze dan eventueel van tevoren opzoeken. We zijn benieuwd naar uw reacties. Graag horen we voor 17 dec. uw reactie/opmerking. Een berichtje naar de scribe Hilly Lanjouw, tel. 552560 is voldoende. Op de kerkenraad van 18 dec. wordt dan besloten of dit voldoende is om hiermee verder te gaan. Namens de kerkenraad, Hilly Lanjouw.

SCHOONOORD

Contactpersoon: mw. J. Schippers-Elzing, Het Slag 9, 7848 CR Schoonoord, tel. 0591-381458
Kerkdienst 25 nov.: De Wijngaard 9.30 ds. A. Hekman, Assen. We willen in deze dienst hen herdenken die in het afgelopen kerkelijk jaar zijn overleden. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Diaconie. **Knd.:** alle groepen. **Autodienst:** J. Scholts en A. Hajes. **Oppas:** Anouk Zwiers en Evelien Vos. **Bloemengroet:** fam. A. Eisses. **29 nov.** is er om 19.00 uur weer een moment van gebed. Iedereen is hier van harte welkom. **De kerkenraad** vergadert 29 nov. in De Rank. **Aanvang:** 20.00 uur.

ZWARTEMEER

Contactpersoon: dhr. B. Broers, Oude Zwarteweg 17, 7891 XH Klazienaveen
Kerkdienst 25 nov.: 9.30 ds. Visscher. Laatste zondag van het kerkelijk jaar. **O.v.d.:** mw. M. Lutje-Stuiver. **Diaken:** mw. R. Kuhl-Duinkerken. **Organist:** dhr. J. Kroon. **Koster:** fam. H. Hospers. **Collecten:** diaconie. Bij de uitgang: onderhoud kerkgebouw. **Autodienst:** mw. M. Post-Ros. **Laatste zondag kerkelijk jaar.** Als Prot. gem. Zwartemeer willen wij op 25 nov., de laatste zondag v/h kerkelijk jaar, stil staan bij hen die ons voorgingen naar de Heer. Tijdens de dienst zullen hun

namen worden genoemd en na elke naam wordt er door nabestaanden, door andere gemeentelieden of door de ouderling van dienst een kaars aangestoken. Nadat de namen genoemd zijn en de kaarsen zijn aangestoken, worden alle aanwezigen in de gelegenheid gesteld om een kaarsje aan te steken voor wie hen dierbaar waren. Na de dienst kunnen familieleden de kaars meenemen naar huis. Ook bent u allen van harte welkom om na de dienst nog even na te praten en koffie/thee of limonade te drinken.

Overijssel

DAARLE

Contactpersoon: mw. W. Reefhuis, scribe, Watertorenweg 15, 7688 PX Daarle
Kerkdienst 25 nov.: 9.30 ds. B. Heusinkveld. **15.00** ds. E. Prins. **Organisten:** dhr. G. Diepeveen en dhr. A. Kristiaans. **Knd.:** Rianne Kamphuis (1, 2) en Jeanine Bosch (5, 6). **Oppas:** Annet Boerman, Marlous Heukels en Renske Immink. **Collecten:** kerk en diaconie. **Bloemen bezorgen:** Edith Kamphuis.

DEDEMSVAART

Contactpersoon: dhr. W. Jongbloed, Mendelssohnstr. 8, 7701 TS Dedemsvaart, tel. 0523-613642
Kerkdiensten 25 nov.: VDK 9.30 ds. K. van Staveren. Op deze Eeuwigeheidszondag worden de overleden gemeentelieden in dit kerkelijk jaar herdacht. **O.v.d.:** Leny Nijboer-Beukema. **Organist:** Jan Ferdinand Hooikamer. **Lector:** Janny ten Hertog. **Koster:** Henk Zomer. **19.00** ds. J. Zondag. **O.v.d.:** Maaike Hiemstra. **Organist:** Freddie Bruins. **Koster:** Henk Zomer. **Opendeurdienst.** Thema: 'Nieuwe kracht!'. Vandaag de dag zijn er best veel mensen die kampen met een depressie of een burn-out. Ooit op de toppen van je leven, vol energie, enthousiasme, passie en liefde. Maar dan... je hebt geen energie meer, geen enthousiasme, je voelt je leeg, eenzaam en uitzichtloos. Misschien ben je God zelfs kwijtgeraakt. Elia kende dat ook. Hij was eenzaam en alleen in de woestijn. Hij was er klaar mee, het hoefde van hem niet meer. Hoe nu verder? M.m.v. het Gospelkoor 'El Jakim' uit Zuidwolde. Vanaf 18.50 uur worden er enkele bekende liederen gezongen, waarna de dienst om 19.00 uur begint. We zien u/jullie graag. **Collecten:** PKW. Bij de uitgang: Hospice Dedemsvaart. Kindercollecte: beroepsonderwijs voor straatmeisjes in Accra (Ghana). **Oppas:** Sandra Kempenaar en Windelien Veerman. **Knd.:** groep 1 t/m 8. **Van Dedem Marke: 24 nov.** ds. Arends. **Organist:** ds. W. Visscher. **Zieken.** Verpleeghuis De Regenboog, De Oost 55, 8255 AB Dronten: mw. Smits van der Wal, Rozenheim 49. Röpcke Zweers Ziekenhuis, Jan Weitkampaan 4a, 7772 SE Hardenberg: mw. G. Michel-Heersping, Primulastraat 6, Unit 4, k. 6; dhr. F. Batterink, Stegerensallee 53a.

Vervolg van pagina 3

Activiteiten. Gemeenteavond 28 nov. Deze gemeenteavond zal in het teken staan van ontmoeting. Waarbij de kerkenraad de gemeente op de hoogte wil brengen van de zaken die op dit moment lopen. Er is gelegenheid om vragen te stellen en met elkaar in gesprek te gaan. De kerkenraad hoopt u hier te ontmoeten. Gemeenteavond 28 nov. in de Antenne 19.30 uur inloop met koffie en start om 20.00 uur.

DEN HAM

Contactpersoon: dhr. G. Prenger, De Mute 61, 7683XT Den Ham, tel. 0546-671747, gprenger@cai-way.nl

Kerkdienst 25 nov.: 10.00 ds. H. de Haan. Herdenken overledenen. **O.v.d.:** groep C. **Knd.:** peuters: Nathalie Hofstede en Annemiek Rosman; groep 1 t/m 8. **Oppas:** zaal 6: Hanneke Nijzink, Jessica Kamphuis, en Elise Immink. Koffiedrinken na de dienst. **Koffie schenken:** Johan en Eef Kolkman. **Collecten:** 1. Jeugdwerk. 2. Erediensten/AKA. Deurcollecte: kerk. **HK 19.00** ds. H. de Haan. Gez. dienst. **Collecten:** 1. De Herberg. 2. Kerkrentmeesters. Deurcollecte: jeugdwerk. **GK 19.00** ds. A. v/d Spek, Holten. Elvis in Church. Gospeldienst. **Spirit.** Op vrijdagavond 30 nov. zal Bart van de Vegte komen spreken over recht tijdens de spirit avond. Thema: 'Justice'. De wereld is krom. Niet recht. Er is veel onrecht. Waar komt dit vandaan en hoe ga jij daarmee om? Bart is een spreker vanuit de stg. Tear en zal ons meenemen in het thema, waarover we ook met elkaar in gesprek gaan. Spirit is een avond waar jongeren bijeenkomen, maar tijdens deze speciale avond wordt iedereen van harte uitgenodigd. Vanaf 19.15 uur staat de koffie en thee in de Rank klaar! Graag zien we u 30 nov.

HARDENBERG-HEEMSE

Contactpersoon: mw. C. Olsman, Vechtvoorde 5, 7772 VA Hardenberg, tel. 0523-272019

Centrum-(Zuid en Noord). **Zieken.** Dhr. J. Reinders, Pothofweg 7 is ernstig ziek. Hij is thuis en wordt daar verzorgd. We leven mee met hem en met zijn naasten. Mw. Valkman-Derks (Spinde 303)

JUBILEUMCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

is voor revalidatie in Unit 3, k. 28. Mw. A. Ensing-van 't Hul, Witte de Withstr. 2, is vanwege ernstige rugproblemen tijdelijk in 't Welgelegen, k. III, Voorstr. 1, 7782 AM in Gramsbergen.

Overleden. 9 nov. is overleden mw. Hermanna Smid-Hamhuis, ze woonde in Oostloorn. We leven mee met haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen, familie en vrienden. Mw. Smid was 94 jaar. 13 nov. is overleden mw. Jenny Santman-Bosch te Oostloorn. Ze was 96 jaar. Onze gedachten gaan uit naar haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen, haar familie en vrienden.

Baalderveld. Zieken. dhr. E. Bolks, Hoogenweg 11, verblijft Aleida Kramer in Coevorden. Dhr. C. Wester, Herderstasje 2, is in CFH Revalidatieunit 1, k. 2.

Ouderenmiddag Hardenberg op 27 nov. om 14.00 uur in De Schakel. Deze middag komt imker Jan Meilink ons van alles vertellen over de bijen. Het wordt weer een leerzame en gezellige middag. Iedereen is hartelijk welkom.

Armoede verdient aandacht. Ons land telt 320.000 werkende armen; dat is 4,6% van alle werkenden. Vooral zelfstandigen zonder personeel, werkende alleenstaanden en werkenden met een migratie-achtergrond lopen een verhoogd risico arm te zijn. Zij zijn vooral arm doordat zijzelf en/of hun huisgenoten te weinig uren (kunnen) werken om genoeg inkomen te genereren of doordat ze per uur te weinig verdienen. Voor de diaconie zijn deze gezinnen en hun kinderen 'onzichtbaar'. Kent u zo'n gezin? Laat het de ouderling, diaken of predikant weten. De diaconie heeft voor de kinderen tussen 4 en 12 jaar uit deze gezinnen een verjaardagtas beschikbaar.

Kerstmarkt 15 dec. Voor het maken van kerstbakjes/kerststukken zijn wij op zoek naar groen, kerstbakjes en andere kerstspullen (ballen etc.). Erika Meijerink, tel: 0633580001 en Janneke Meijer, tel: 06-57050404.

Adventskalender 2018. Leef toe naar Kerst, het feest van hoop. Bestel de gratis adventskalender. 'Hoop' is de rode draad door alle dagen van de Advent. Een dage-

lijkse Bijbeltekst, een quote om over na te denken, een verhaal dat u raakt of een recept om die avond te koken en van te genieten. Voor elke dag is een moment van bezinning of meditatie aanwezig. Er is voor ieder wat wils in de kalender te vinden. Het brengt u iedere dag een stukje dicht bij Kerst. In het thema 'Hoop' wordt het licht op het pad naar het Kerstfeest zichtbaar. U kunt de gratis kalender bestellen via de website van de PKN. Ga naar www.protestantsekerk.nl/adventskalender en vul uw gegevens in.

LUTTEN/SLAGHAREN

Kerkdienst 25 nov.: Kruiskerk 9.30 ds. J. Post, Wierden-Lutten. Eeuwigezondag. **O.v.d.:** mw. R. Kerkdijk-Bril. **Organist:** dhr. J. Lamberink. **Flame:** mw. L. Mulder en mw. A. Gerritsen. **Oppas:** mw. L. Makkinga en J. Bisschop. **Welkomscomit :** dhr. J. Lamberink en dhr. W. Hagendoorn. **Beamer:** dhr. J. Pot.

Jarig. Mw. J. v/d Meer-Wildeboer, Zwarte Dijk 20, 7775 PB Lutten. 20-11-1946.

Dhr. R. Veltink, Anerweg Zuid 35, 7775 AN Lutten 20-11-1941.

Mw. Z. de Lange-Kelder, Ahornstr. 10, 7775 BS Lutten. 20-11-1937.

Dhr. A. Sloots, Gramsberger State 2, 7783 AZ Gramsbergen. 20-11-1935.

Dhr. B. Klok, Kalenderij 16, 7776 XW Slagharen 20-11-1933.

Mw. T. van Hell-Brus, Kromhofsweg 6, 7796 HK Heemerveen. 21-11-1945.

Dhr. E. van Faassen, Anerweg Zuid 3A 7775 AN Lutten. 23-11-1947.

Mw. F. Nijboer-Ramaker, Goudenregenstr. 14, 7775 AZ Lutten. 24-11-1928.

Zieken. Br. W. Jurg verblijft in het CFH, Rheezerweg 73, 7771 TD Hardenberg. Revalidatie 1e verd., k. 10. Hij krijg een prothese aange- meten en moet hier mee revalide- ren. Dit is een hele spannende tijd voor hen beiden.

Henk Brill is opgenomen in het ziekenhuis van Hardenberg, Jan Weitkampaan 4a, 7772 SE Hardenberg: k. 126. Afgelopen vrijdag is hij geopereerd aan een tumor in de dikke darm.

De bloemen van kerkgebouw de Lantaarn gaan met een groet van ons allen naar de fam. Hofsteenge, Elfde wijk 11; vanuit de Kapel naar mw. J. Kortier, Turflaan 44. Slagharen.

Eeuwigezondag. Volgende

week is het de laatste zondag v/h kerkelijk jaar: Eeuwigezondag. Wij noemen de namen van onze gemeenteleden, die in het voor- bije kerkelijk jaar zijn gestorven. Voor iedere overledene zal door nabestaanden een kaars aange- stoken worden. Bij het ontbreken van nabestaanden zal door de ouderling van dienst een kaars worden aangestoken. Dit jaar staat voor het eerst voorin de kerk een kruis. Het kruis staat voor verlossing door Jezus en het herinnert ons eraan dat God de wereld zo liefheeft dat hij Zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leeft. **'Goud voor Oud'.** Op 2 dec. is het 1e Advent. Een mooie dag om met elkaar de adventsweken te starten met Oude kerstliedjes in de avonddienst Goud voor Oud (en jong). Ds. Christiaan Post zal samen met Jan Lamberink deze avond voorbereiden. Vooraf aan deze dienst zal er onder het genot van een broodmaaltijd een ontmoetingsmoment zijn. Aan- vang broodmaaltijd: 17.30 uur in Pro Rege. Aanvang dienst: 19.00 uur. Nodig gerust vrienden en bekenden uit om deze avond samen te beleven. Wilt u mee- doen met de maaltijd? Geef u dan v or 26 nov. op via: uw wij- koudervling, wijkmedewerker of cie.-lid Gerda van Dijk, of vul uw naam in op het formulier achter in de kerk en als u vervoer nodig heeft ook uw adres opgeven.

MARIENBERG

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesselink, Ds. P. H. Wol- fertstraat 35, 7692 AH Marien- berg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesselink@gmail.com

Kerkdienst 25 nov.: 9.30 ds. L. van Rikxoort. Eeuwigezondag. **19.00** ds. W. Broekema, Nij- verdal. **O.v.d.:** mw. R. Menderink.

Diakenen: H. ter Bekke en P. Olsman. **Collecten:** KRQ, kerk en gebouwen. **Gastvrouw:** R. Willems.

Meeleven. Als bemoediging voor ons allen de volgende tekst: Je kunt nooit zo diep vallen, dat Gods genade je niet meer zou weten te bereiken.

Jarig. 23 nov. hoopt dhr. A. Vel- tink, De Marke 7, 7692 AT Mari- enberg, 85 jaar te worden.

29 nov. hoopt Aniek Olsman, Stationslaan 12P, 7681 DL Vroomshoop, 25 jaar te worden.

We wensen de jarigen een fijne en gezegende dag. **Tekst.** Onze namen staan geschreven in de holte van uw hand als een teken dat ons leven in U, Heer, is in geplant. Steeds als Gij uw handen opent, zien uw ogen ons weer aan en gedenkt Gij uw belofte: een volkomen nieuw bestaan. Laat ons in de stilte groeien tot dat op de jongste dag onze namen openbloeien op uw goddelijk gezag. Dan gebeurt wat wij nu dromen: dat wij in uw louter licht tot U nader mogen komen aangezicht tot aangezicht. Ds. Hans Mudde.

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jansklooster, tel. 0527-241427

Kerkdiensten 25 nov.: 10.00 ds. T. Veenstra, Kampen. Laatste zondag kerkelijk jaar. **Oppas:** Ina Lassche en Nienke Vos. **Knd.:** groep 2: Sylvana en Merel. **Orga- nist:** Johan Tijssen. **14.30** ds. J. de Kok, Wilsom. **Organist:** Corry van den Berg. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Diaconie.

Laatste zondag kerkelijk jaar. Op 25 nov. gedenken we in de ochtenddienst de br. en zr. die ons in het afgelopen jaar zijn ont- vallen. Een moment van stilstaan bij het overlijden van een geliefd familielid, een kostbaar mens die het aardse leven moest loslaten en die nabestaanden moesten achterlaten. Nabestaanden die de lege plek die is ontstaan in gezins- kring, in familie en vriendenkring aan den lijve voelen en hierdoor door een tijd van verdriet en gemis heen moeten. Voor de  en zal dit moeilijker zijn dan voor de ander maar het gemis blijft schrij- vend. Toch mogen we de moed niet verliezen en in ons verdriet blijven hangen, hoe moeilijk het leven ook is zonder die geliefde. We mogen boven ons verdriet uitstijgen wanneer we ons oog en hart op God gericht houden. Dat wil niet zeggen dat het verdriet dan helemaal over is. Uiteindelijk is er geen leerschool die ons van tevoren leert hoe we met rouw en verdriet om moeten gaan. Toch mogen we ons wel gebor- gen weten in de veilige en liefde- volle nabijheid van onze Heer en Heiland. Moge zo allen die met het loslaten van een geliefde in

Lees verder op pagina 7

Advertenties

wandelen in Sauerland welkom in Haus Reinhold

Twee ruime appartementen. Ook gelijktijdig te boeken.

Kijk op hausreinhold.nl

Topic Crea

- Topic Creatieve idee en
- Topic Creatieve tekst
- Topic Creatieve ontwerpen
- Topic Creatieve online media
- Topic Creatieve offline media
- Topic Creatieve Communicatie

Verrassend creatief topic.nu

Hoe verwelkomen wij toeristen?

Hebt u er wel eens over nagedacht hoeveel mensen in uw regio vakantie vieren? Ze komen om te wandelen of te fietsen, te shoppen of musea te bezoeken. Ze zoeken rust en ontspanning. En misschien zoeken ze ook wel naar zichzelf. Waarom zou u ze niet uitnodigen een kerkdienst bij te wonen? Of mee te doen aan een kerkelijke activiteit?

Daarom maken wij al jarenlang voor de kerken in de Kop van Overijssel het recreatiemagazine Wal & Water en deze zomer voor het eerst ook een magazine in Twente. Dat kunnen we ook in uw regio doen. Een mooi uitgevoerd blad met inspirerende artikelen en informa- tie over uw kerkelijke activiteiten.

Interesse? Laten we er dan eens vrijblijvend over praten. Bel met Bertine ten Brinke: 0546-577475

Kijk voor meer info op: walenwater.welkominderkerk.nl

Stichting Present helpt in nood Jaarlijks 38.000 vrijwilligers actief tussen de 20 en 55 jaar

Arjan Klein werkt voor Present Nederland. Hij woont in Almere. In deze stad met 'weinig sociale samenhang' kan Present veel betekenen. Maar niet alleen daar gelukkig. Wie is Arjan Klein? Wat is Present?

DOOR JOKE VEERMAN

"Ik ben geboren in een christelijk gereformeerd gezin in Rotterdam Crooswijk en opgegroeid in Alexanderpolder. Ik er goede herinneringen aan. In mijn studietijd ontmoette ik Carien. We trouwden in 1990 en in 1994 werd onze oudste zoon geboren, we kregen vier kinderen in vier jaar. Een mooie, maar wel intensieve tijd. In het weekend gingen we om beurten 's middags slapen om bij te tanken. Het is een harmonieus viertal, ze maakten nooit ruzie. Nog steeds niet, dat is best bijzonder."

Naar Present

Na zijn studie bedrijfseconomie wilde Arjan zich graag inzetten voor anderen. Het buitenland was een te grote stap. Het werd Dorcas in Andijk. "Ik kwam er precies in de periode van transformatie van vrijwilligersorganisatie naar een organisatie met betaalde krachten. Heel leerzaam. Na vijf jaar werd ik bij De Hoop in Dordrecht hoofd van de afdeling Vriendenkring. Vanwege een volgende werkkring werd Almere onze nieuwe standplaats. Daar besloten we voorlopig te blijven, want als kinderen groter worden betekent verhuizen het achterlaten van vriendjes en andere waardevolle contacten." Arjan wordt gelukkig van dingen doen die bij hem passen. "Een paar keer ben ik gevraagd voor een andere baan. Zoiets voelt vleiend, maar het risico bestaat dat je dan niet kiest voor wat je werkelijk wilt. Tijdens een boswandeling heb ik eens goed nagedacht over wat

EEN EFFECTIEVE SOCIALE INTERVENTIE
ZET IETS IN GANG. HET VERANDERT
MENSEN, DEGENEN DIE HULP
ONTVANGEN EN DEGENEN DIE HULP
BIEDEN."

ik kan en wil. Drie maanden na een open sollicitatie bij Present Nederland was daar ruimte voor mij. Ik werk er nu acht jaar als regioadviseur en adviseur fondsenwerving."

Missie

De missie van stichting Present is het slaan van een brug tussen mensen die iets hebben te bieden en mensen die daarmee geholpen kunnen worden. "We geloven dat mensen zich best in willen zetten voor de ander en de samenleving. Maar de kloof tussen bereidheid en daadwerkelijk in actie komen is voor veel mensen (te) groot. Er is een verbindende schakel nodig. Present wil die schakel zijn. We hopen een beweging op gang te brengen waarbij steeds meer mensen het vanzelfsprekend vinden om naar elkaar om te zien."

Eenmalig

"Present heeft zelf geen vrijwil-

ligers. We adverteren niet, mensen vinden ons via netwerken. Bij Present zijn de vrijwilligers leidend, niet de hulpvraag. Het gaat om een eenmalige inzet. De vrijwilligers werken in een groep, vaak op een vrije zaterdag. Wij als Present zoeken wat bij een bepaalde groep past. De hulpverleners met wie wij contacten onderhouden helpen hierbij. Zij dienen hulpvragen bij ons in voor hun cliënten. Tijdens een project houdt de hulpverlener zelf de verantwoordelijkheid voor de cliënt. Wij nemen die verantwoordelijkheid niet over, wij zijn er voor de vrijwilligers. De cliënt moet eraan toe zijn dat er iets gedaan wordt wat hem zelf niet lukt. Doorgaans gaat het om mensen in een kwetsbare situatie. We bereiden de vrijwilligers goed voor op de interventie waaraan ze gaan meewerken. Er worden duidelijke afspraken gemaakt."

Neerwaartse spiraal

Al doende verdwijnen vooroordelen, heeft Arjan gemerkt. "Bij Present ontdekken vrijwilligers

dat iedereen in moeilijkheden kan komen en dat daar weinig voor nodig is. Een paar ernstige incidenten in iemands persoonlijk leven kunnen een mens in een neerwaartse spiraal trekken. Het gevolg kan een overvolle verwaarloosde woning zijn, een verwilderde tuin of een nauwelijks ingericht huis. De vrijwilligers werken gratis. Van de hulpontvanger wordt een bijdrage naar vermogen verwacht. Die zorgt zelf voor wat materialen, treedt zo mogelijk op als gastvrouw of gastheer en helpt eventueel mee. Dat is goed voor iemands eigenwaarde, heel belangrijk voor mensen met een laag zelfbeeld."

Verborgene wereld

Helpt zo'n eenmalige actie van Present? "Zeker wel, het geeft letterlijk lucht en ruimte. We gaan opgewekt en zonder oordeel aan de slag en proberen er wat moois van te maken. De vrijwilligers doen iets wat past in een traject van hulpverlening. Ik herinner me een mevrouw met verzameloede. Haar vertrouwen in medemensen was verdwenen, ze zocht haar houvast in spul-

len. Haar huis was zo vol, dat het gevaarlijk begon te worden. Samen met haar hulpverlener stickerde ze voorwerpen die ze zou wegdoen. Op een dag kwam er een groep jongeren van 13 tot 16 jaar daadwerkelijk opruimen. Dat betekende veel voor haar, ze heeft nog lang over die dag nagepraat. Een effectieve sociale interventie zet iets in gang. Helpen verandert mensen die hulp ontvangen én die hulp bieden."

"Hulp vragen is een enorme stap, er is vaak schaamte. Het is heel wat om onbekenden toe te laten in je leven. Mensen die in de schuldhulpverlening terecht komen, hebben in de drie jaar daarvoor vaak al ernstige problemen. We kwamen eens bij mensen die op het beton slapen en alleen een tuinstel bezaten. Verder was de woning kaal, gewoon hier in Almere. Dat is een wereld die vaak verborgen blijft."

Vrijwilligerswerk

In de Verenigde Staten is het gewoon dat werknemers vrijwilligerswerk doen. Vind je dat vrijwilligerswerk verplicht moet worden of moet het een eigen keuze zijn? "Hoe vrijwillig is het als een bijbelkring of jeugdgroep zich meldt om in actie te komen? Best mogelijk dat er drie, vier mensen heel gemotiveerd zijn, terwijl de rest gewoon mee gaat. Vrijwillig-

"VEEL VRIJWILLIGERSWERK WORDT
GEDAAN DOOR OUDEREN, DAT
WEET IEDEREEN. WAT WIJ DOEN,
DE EENMALIGE INTERVENTIE,
IS BIJZONDER GESCHIKT VOOR
JONGEREN."

Lees verder op pagina 6

Taizé-viering in Enschede

Even weg uit de hectiek van het leven? Kom tot rust tijdens een Taizé-viering in Enschede. Serene sferen, heldere klanken van de dwarsfluit, luisteren en zingen. In het Nederlands, maar ook in het Engels en Frans. Zo is er verbondenheid met al die mensen in de wereld die ook God zoeken. Het zingen van de gebeden zorgt ervoor dat ze de ruimte krijgen om neer te dalen in het hart en daar een plek te vinden.

Zondag 25 november, 16.30 uur, Enschede, Ontmoetingskerk, Varvixsingel 139

Struikelteksten in de Bijbel

Struikelteksten in de Bijbel, er zijn er genoeg. Over geweld, mishandeling, seksuele uitpattingen, opdrachten die inhumain zijn. Teksten die indruisen tegen onze normen en waarden, onze wetgeving en rechtsorde, onze humaniteit. Je hoort wel eens mensen zeggen: 'daar kan ik niks mee'. In Beilen worden deze vreemde of bizarre teksten of verhalen tijdens vier leerhuisavonden verkend en geïnterpreteerd.

Dinsdag 27 november, 20.00 uur, Beilen, Het Valkenhof, Witte Valkenstraat 2, info: ontmoeting@pgbeilen.nl

Stiltewandeling in Drentse Aa

Stiltewandelaars zeggen: 'Je bent stil, soms verzonken in je eigen gedachten, maar je ervaart toch verbinding.' En: 'Tijdens het stille wandelen hoor en zie je heel anders: de openheid van zintuigen.' Vanuit de Adventskerk in Assen wordt een stiltewandeling gehouden in het Drentse Aa-gebied. Bij aanvang van de wandeling wordt een gedicht voorgelezen waarover na afloop wordt nagepraat.

Woensdag 28 november, 9.30 uur, Assen, Adventskerk, Lindelaan 49, info: Bertha van der Kolk, tel. 0592-311917.

Stem voor Top 2000 kerkdienst

Op zondag 30 december is er een Top 2000 kerkdienst in Steenwijkerwold. De kerkdienst haakt aan bij de traditionele Top 2000 van NPO Radio 2 en dat betekent dat u dit jaar uw stem kunt uitbrengen op uw 3 favoriete nummers. Doe dit voor 2 december op onderstaande website. Het thema van de dienst is 'Een nieuw begin'. Medewerking wordt verleend door Popkoor Energy en ds. Eric van Veen zal voorgaan in deze dienst.

30 december, 10.00 uur, Steenwijkerwold, Andreaskerk, Oldemarktseweg 94, stem uitbrengen: <https://www.top2000kerkdienst.nl/steenwijkerwold>

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Arjan Klein: "We hopen een beweging op gang te brengen waarbij steeds meer mensen het vanzelfsprekend vinden om naar elkaar om te zien."

RTV-tips

Zaterdag 24 november

NTR | NPO2 | 21.20

Andere Tijden

Een vergeten missie. Hoe bijna 25 jaar geleden honderd Nederlandse militairen terechtkomen in de vluchtelinghel van Goma (Congo).

Zondag 25 november

EO | NPO2 | 9.55

De laatste kraal. Vandaag is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Ds. Arie van der Veer vertelt over de laatste kraal die ouders van het ziekenhuispersoneel krijgen, nadat hun kind is overleden aan kanker.

Zondag 25 november

EO | NPO2 | 24.15

Geloof en Wetenschap

Wat hebben geloof en wetenschap met elkaar te maken? Andries Knevel bezocht vijf wetenschappers om achter de antwoorden op deze vragen te komen. In deze uitzending spreekt hij met Heino Falcke, hoogleraar astrofysica aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

Maandag 26 november

EO | NPO2 | 19.15

Typisch Klarenbeek

Dit programma is drie weken lang van maandag t/m donderdag te zien om 19.15 op NPO2. De laatste jaren is de Arnhemse volksbuurt Klarenbeek rap veranderd in een hippe wijk. We maken in deze uitzending o.a. kennis met Riekie, de 92-jarige danskoningin van Klarenbeek.

Dinsdag 27 november

EO | NPO3 | 20.25

Helemaal naar de klooster

Wie ben ik in de stilte? Vijf jonge vrouwen, die allemaal op een kruispunt in hun leven staan, moeten in het klooster Casa Carmeli het stellen zonder sigaretten, alcohol, mannen en telefoon.

Woensdag 28 november

AVROTROS | NPO1 | 20.35

Tussen Kunst en Kitsch

In deze uitzending taxeert expert Joseph Estie zeer zeldzame hartvormige potjes met deksel. Verder taxeert Esther Aardeweert een zilveren theepot.

Donderdag 29 november

EO | NPO1 | 20.30

Mountains

De Rocky Mountains zijn de ruggraat van Noord-Amerika. Een prachtige wildernis met besneeuwde bergtoppen.

Vrijdag 30 november

KRO-NCRV | NPO2 | 18.45

Een carréboerderij in Nuth

Inge en Michel willen weg uit de stad waar ze wonen en het liefst naar het groen. Nu wonen zij in een bijzondere carréboerderij uit 1785 in het geboortedorp van Michel.

IQ

DOOR WILLEMKE WIERINGA, WIERDEN

Ik vertelde haar het verhaal van een oude kennis. We drinken een latte op een verwarmd terras met uitzicht op de markt. Het mooie herfstweer maakt mij blij, haar niet. Met starre ogen volgt ze haar hand, die rondjes roert in het koffieglass. Mensen drementen langs de kramen, marktkooplui overschreeuwen elkaar. Zij roert en roert.

Ik ken haar levensloop. Vroeg - te snel? - getrouwd met een slimme koopman. Drie slimme kinderen, begiftigd met verstand van pecunia. Twee zoons leven om de hoek en werken in het familiebedrijf. De dochter is uit beeld. Drie kleinkinderen vlakbij. En nu is ze halverwege de zeventig. Haar familielevens mag geen naam hebben, de schoondochters negeren haar, de zoons zwijgen, het familiebedrijf sukkelt, het geld raakt op. En het ergste: al haar familieleden hebben God en kerk vaarwel gezegd. Zij staat alleen. "Hoe moet dat nu verder?" klaagt ze. "Straks zijn wij er niet meer."

Haar tranen zijn die van vele ouders. Ook die van mij. Hoe

moet het nu verder, met de kinderen, met het bedrijf, met de economie, met de kerk...? Ik weet het ook niet.

Wel hoorde ik hoe het mijn oude kennis was vergaan. Laat ik hem Jan noemen. Ik volgde hem tot en met de middelbare school, daarna hoorde ik lange tijd niets.

Jan stamt uit een bijzondere geslacht, dat nogal wat zwakke-gaafde familieleden telt. Ook zit er al generaties lang agrarisch

ondernemersbloed in hun genen. En ze waren altijd trouwe kerk-gangers. Over zijn vader gaat het verhaal dat hij nooit een kerkdienst oversloeg en alle preken woordelijk uit zijn hoofd kon navertellen. Lezen en schrijven was een ander verhaal. Jan was als jongste broertje van vier verstandelijk beperkte kinderen de hoop van de familie. Ook zijn IQ was ietwat verstoord, waardoor zijn schoolcarrière geen doorslaand succes werd. Van oud-klasgeno-

ten hoorde ik hoe goed het hem nu ging. In de voetsporen van zijn vader en grootvader zette hij het familiebedrijf voort.

"Hij heeft het mooiste bedrijf van het dorp", zeiden z'n oude vrienden.

Laatst liep ik hem zelf tegen het lijf. Een keurige vijftiger, een eigentijdse ondernemer. Wij halen herinneringen op aan zijn schooltijd. Hij vertelt over de vrouw die zijn levenspartner en bedrijfscompagnon was geworden. Met recht zijn hulpe tegenover hem, vooral in de digitale wereld. Over zijn kinderen, twee met een beperking, twee met een gemiddeld IQ. En dan de vraag die mij op de lippen brandt:

"En het geloof Jan? Kom je nog in de kerk?" Geen van zijn klasgenoten gaat nog. Dorpskerken treft echt geen ander lot dan stadskerken. Oprecht verbaasd kijkt hij me aan.

"Natuurlijk, dat is toch het allerbelangrijkste."

Geld, schoolcarrière, IQ... Het doet niet ter zake. Jan weet wat het belangrijkste is. God zorgt. Zo simpel is het.

Illustratie: Hester Nijhoff

Willemke Wieringa laat u in korte schetsen meeleven met dagelijkse voorvallen in haar familie met vijf kinderen en veertien kleinkinderen. Eerdere columns verschenen in de bundel 'Ik wou dat ik een mandje had'. Bestellen? Maak € 7,95 over op nr 43 78 42 215 tnv Topic Creatieve Communicatie te Wierden.

Vervolg van pagina 5

heid is betrekkelijk. Bedrijven die het belang inzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen, melden zich soms voor een project. Er zijn vaak mensen bij voor wie het de eerste keer is dat ze vrijwilligerswerk doen. Soms is dat schrikken, maar het is ook leuk om als groep actief bezig te zijn. Er ontstaat meer begrip. En er is dat ondefinieerbare 'goeie gevoel!'"

"Onze vrijwilligers komen in aanraking met de groeiende kloof tussen mensen met en mensen zonder baan. Ze zien een wereld die ze niet kennen. Dat verbreedt hun blik. Als ze weleens klagen over hun werk, krijgen ze een spiegel voorgehouden. Gezondheid, werk en relaties zijn niet zo gewoon en vanzelfsprekend als we soms denken. De ontmoeting tussen mensen kan levensveranderend zijn. Wat me doet denken aan ontmoetingen die Jezus had met mensen - en wat er daarna gebeurde. Vrijwilligers die een klus bij Present hebben gedaan, vragen later vaak 'Hoe is het nu met x of y?' Dat is toch veel belangrijker dan of hun tuin er nog netjes bij ligt."

Vrijwilligerswerk is dus nog wel van deze tijd? "Veel vrijwilligerswerk wordt gedaan door ouderen, dat weet iedereen. Wat wij doen, de eenmalige interventie, is bijzonder geschikt voor jongeren. Per jaar zijn zo'n 38.000 vrijwilligers actief voor Present, elk jaar 20.000 nieuwe. Meestal tussen de 20 en 55 jaar."

Belemmering

Waar liggen volgens Klein knelpunten in deze tijd? "Het baart

me zorgen dat er minder ruimte is voor ontmoetingen. Er is zoveel psychische druk, zo weinig ruimte tussen de oren. De sociale samenhang brokkelt af, ook in de kerk. We trekken steeds minder met elkaar op. In Almere is dat misschien zichtbaarder dan op andere plaatsen, maar ook elders zet deze verandering door. Dat maakt mensen eenzaam. En het belemmert hen in het kennen van God", verzucht Arjan. "Ik merk dat meer mensen dit opmerken en zich zorgen maken. Ook het doorgeslagen consumentisme is zorgwekkend. Maar hoe deze ontwikkeling kan worden gekeerd, is een groot vraagstuk..."

Wispelturig Godsbeeld

Welke interessante levens- en geloofslessen heb je als christen opgedaan? "Ik ben geen evangelist. Als iemand uit zichzelf interesse toont, vertel ik gerust wat me beweegt. Maar ga jezelf als christen niet verdedigen over je geloof, want daarin schuilt een element van jezelf willen overtuigen. Toen ik jong was, deed ik mee aan campingevangelisatie, ik vond dat dat moest. En ik voelde mezelf tekort schieten als het 'niet lukte', dat 'winnen van zielen'. Ik vond dat moeilijk. Ook zag ik een tegenstelling tussen de strenge God van het Oude Testament en de liefdevolle God van het Nieuwe Testament. Dat leverde mij een wispelturig Godsbeeld op. God is liefde, maar... Een ja-maar-geloof! Wat moest ik met mijn schuldgevoelens? Het zat me lang dwars. Tot God me in een nacht duidelijk zei: 'Bij Mij is het allang weg, laat het los.' Als God zegt dat Hij vergeeft, vergeeft Hij ook. Schuldgevoel blijft

bestaan doordat je zelf blijft vasthouden."

God is alleen maar goed

"Ik hoorde eens een preek over Maria en Martha en dacht nog: 'Hm, wat voor versie komt er vandaag'. Maar die dominee zette me op een nieuw spoor. 'Achter elk verwijt zit een verlangen.' Ook achter de verwijten van God in de Bijbel zit een verlangen: Zijn verlangen naar verbinding met

de mensen! 'God is veel genadiger dan wij gereformeerden ooit beweerd hebben' zei mijn ene opa op latere leeftijd. God is alleen maar goed. Ik kies ervoor dat Godsbeeld vast te houden. God is veel groter dan wij ooit kunnen vatten. Iedereen heeft een eigen verhaal met God. Van elkaar leren we door verbinding met anderen. En in gemeenschap met andere christenen delen we die verhalen."

Meer Arjan

Arjan Klein (Rotterdam, 1964). Woont in Almere, getrouwd met Carien. Vader van twee dochters en twee zonen. Studeerde bedrijfseconomie aan de Erasmus Universiteit. Was onder andere werkzaam bij Dorcas in Andijk, De Hoop in Dordrecht, en het Instituut voor Sponsoring en Fondsenwerving. Is nu adviseur bij Present Nederland.

Meer Present

Stichting Present wordt gevormd door een netwerk van lokale stichtingen die statutair met Stichting Present Nederland (SPN) verbonden zijn. Meteen vanaf de start in 2003 in Zwolle bleek de formule succesvol. Ook in andere plaatsen was er belangstelling voor. Besloten werd de beweging te verbreden in Nederland. Hiertoe werd Stichting Present Nederland opgericht. SPN moest geen groot hoofdkantoor met lokale afdelingen worden. Doelstelling was een netwerk van zelfstandige lokale stichtingen die de formule van Present adopteren met SPN als kleine, ondersteunende organisatie en bewaker van de formule. SPN werkt volgens een franchisemodel. Lokale initiatiefnemers richten na screening door SPN (franchisegever) een plaatselijke Stichting Present op. Jaarlijks levert elke lokale stichting een bijdrage aan SPN. Er hoeft geen instapfee betaald te worden.

Stichting Present Nederland, Burgemeester de Beaufortweg 16, 3833 AG Leusden
Info: T (033) 4320133 Info@presentnederland.nl
Bank: NL27RABO0102687552
-(t.n.v. Stichting Present Nederland te Leusden)

Vervolg van pagina 4

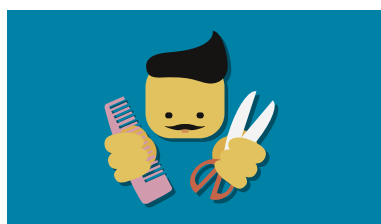
het afgelopen jaar te maken kreeg of al eerder en alle betrokkenen zich die liefdevolle God om zich heen weten en zijn troostvolle en bemoedigende nabijheid ervaren. We noemen ook de namen van de kinderen die in het achter ons liggende jaar geboren zijn. Dankbare en hoopvolle momenten van vreugde en blijdschap om een geschenk dat verkregen is

uit handen van de Schepper van nieuw leven. Geslachten gaan en geslachten komen. Leven staat in verbondenheid aan de dood maar ook andersom: Dood staat in verbondenheid met het leven. Het leven dat geleefd mag worden na de dood, het eeuwige leven in verbondenheid met de Schepper van hemel en aarde. Zo gedenken wij op deze eeuwigheidszondag het leven wat geleefd werd en het leven wat naar de mens gesproken

nog een leven krijgt. Maar alles in verbondenheid met Hem, onze Heer en Heiland die het leven bepaald van elk schepsel dat door Hemzelf geschapen is. **De contactgroep.** We zijn alweer toe aan de 3e middag van ons samenzijn als contactgroep. Maar ook nu kijken we weer uit naar een fijne en gezellige middag. Op D.V. 27 nov. willen we jullie weer welkom heten in de benedenzaal van onze kerk. We begin-

nen de middag om 14.30 uur met koffie/thee en iets lekkers erbij. Na de opening met een Bijbelmoment en het zingen van een paar liederen gaan we creatief aan de slag om een mooi kerststukje te maken. Dat is al wel wat vroeg maar met het goeie materiaal waar onze creatieve mensen binnen de groep voor zorgen zal het stukje vast wel lang kunnen staan. We zien uit naar een gezellige creatieve middag met elkaar. Tot ziens op

27 nov. om 14.30 uur in de kerk. Zo mogen we elkaar weer ontmoeten op zondag en door de week om met elkaar gemeente te zijn in nauwe verbondenheid met God en met elkaar. Om elkaar tot steun te zijn in voor en tegenspoed, bij ziekte en verdriet, bij vreugde en blijdschap wetende dat wat er ook gaande is we ons veilig mogen weten onder Gods hoede. Hartelijke groeten en een goede en gezegende week toegewenst.

Geknipt

In 'Geknipt' vindt u opvallende, bijzondere, verbijsterende of verhelderende citaten uit kranten, bladen of websites. Voor u gelezen en geknipt door de medewerkers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Jongeren zijn geen 'apart eilandje'

'Een preek kun je ook kapot luisteren', luidt de kop van een interessant artikel in het **Nederlands Dagblad**, geschreven door Hilbert Meijer.

Dominees doen keihard hun best aansprekende preken te maken en toch haken jongeren af, zegt

Herman van Wijngaarden van de protestantse jeugdbond HGJB. "Weinig is pijnlijker dan te moeten constateren dat het lijkt of je preken geen vrucht dragen." Volgens Van Wijngaarden missen jongeren vaak drie dingen in de preek: relevantie (ze hebben het gevoel dat het niet over hen gaat), participatie (ze worden niet meegenomen in de preek) en uitdaging (er wordt te veel voor hen ingevuld). Daar kunnen predikanten een slag in maken, en dat hoeven ze volgens Van Wijngaarden niet te doen door elke preek apart aandacht aan de jongeren in de kerk te besteden. "Bij de HGJB zijn we terughoudend met het onderscheiden van verschillende doelgroepen in de kerk. Behandel jongeren niet als een apart eilandje, ze maken onderdeel uit van de gemeente als geheel." Van Wijngaarden bespeurt naast die pijn ook vermoeidheid bij predikanten: de gemeente verwacht soms te veel van de kerkdiensten. Als het aan hem ligt, moeten gemeenteleden leren dat inwijding in het geloof niet alleen in de eredienst gebeurt, maar ook in kringen en in de gezinnen. "Als dat niet gebeurt, is het niet helemaal eerlijk te verwachten dat de dominee

dat compenseert in de dienst op zondag." Dat is in de kern ook de conclusie van Nelleke Plomp, die in haar onderzoek de driehoek Woord, hoorder, predikant introduceert. "Jongeren en predikant moeten beiden aan de slag met het Woord en elkaar", schrijft ze in het onderzoeksrapport. "Jongeren geven aan dat niet alleen de predikant een taak heeft, maar dat zij zelf ook kunnen werken aan participatie tijdens de preek."

Anti-abortusarts in gelijk gesteld

CitizenGO is volgens de eigen site 'een gemeenschap van actieve burgers die samenwerken, door middel van online petitie's, om de waarden van leven, gezin en vrijheid te verdedigen en te promoten'. Volgens de **Volkskrant** een internationaal bolwerk van rechtse christenen. Michiel Hemminga vertegenwoordigt CitizenGO in Nederland en schreef o.a. het volgende.

Een duidelijke overwinning is behaald in de zaak van de in Noorwegen werkende Poolse arts Katarzyna Jachimowicz. Dit was de eerste petitie waar ik mij mee bezighield toen ik eind 2016/begin 2017 bij CitizenGO

begon. Haar zaak loopt nu al enkele jaren. In december 2015 werd ze ontslagen als huisarts bij een Noorse huisartsenpost, omdat ze weigerde mee te werken aan het plaatsen van abortifacientie anticonceptiva bij vrouwen (dus anticonceptie met een aborterende werking). Ze vocht haar ontslag aan met een beroep op haar gewetensvrijheid als arts, maar kreeg begin 2017 geen gelijk van de rechter. In hoger beroep kreeg ze in november wel gelijk. De Noorse zorgautoriteiten (die haar hadden ontslagen: de gezondheidszorg is in Noorwegen vanuit de overheid georganiseerd) gingen hiertegen opnieuw in beroep bij het Noorse hooggerechtshof, maar op 11 oktober jongstleden zijn ze in het ongelijk gesteld. Er was geen reden om dokter Jachimowicz haar gewetensvrijheid te ontzeggen. Deze uitspraak is een belangrijke overwinning voor christenen in Noorwegen en wereldwijd!

Bijbellezen onder leiding van de Geest

"De manier waarop Luther persoonlijk met de Bijbel omging, hielp hem bij het ontdekken van

de werkelijke boodschap van de Schrift", schrijft dr. J. Hoek in **De Waarheidsvriend**.

Luther heeft er altijd op gewezen dat wij het Woord persoonlijk moeten horen, dat het ons moet gaan raken tot in het diepst van onze ziel, zoals het hem zelf geraakt heeft. Daar is een wonder voor nodig. De Bijbel kan alleen begrepen worden door het werk van de Heilige Geest, Die ons natuurlijk inzicht in het Woord gevangen neemt. Onze gedachten moeten krijgsvangen worden gemaakt en aan Christus' voeten worden gelegd. Niet wij als lezers moeten het Woord veranderen, maar het Woord moet ons veranderen, zodat wij worden zoals het Woord. De inhoud van het Woord gaat leven in de mens die het leest en hoort. Dat echte leven, die geloofservaring, schrijft Gods vinger uit genade in ons hart. Zo alleen, dus niet door talenkennis en theologische wetenschap op zichzelf, maar door deze krachtige en wonderlijke uitwerking van de Geest in ons, dringen we door tot de werkelijke inhoud van de Schrift, tot God Zelf. Alleen zo leren we Zijn bedoelingen kennen.

Daan

Waar zijn de mannen toch gebleven? Mijn engelen

Het is nog te vroeg voor de engeltjes die door het luchtruim zweven, maar niet voor mijn eigen engelen, want die staan met beide benen stevig op de grond en ik heb ze hard nodig ook. Ze omgeven mij als goede geesten. Allemaal vrouwen, want mijn leefwereld is zwaar gefeminiseerd.

DOOR
DAAN VAN DER WAALS,
GRAMSBERGEN

Geen man is er in het universum van deze zorgbehoevende te bekennen. Ga maar na: Marloes mijn doortastende ergotherapeute, Marlies mijn attente parkinson-verpleegkundige, Dicky mijn geduldige logopediste, Roelie mijn vaardige pedicuriste, Karina mijn spraakzame kapster, Renate mijn behulpzame leverancier van hulpmiddelen... En dan staat Bepie, mijn ondernemende WMO-specialiste, mij ook nog trouw terzijde. Allemaal vrouwen en allemaal komen ze bij mij aan huis. Alleen Jolanda, mijn daadkrachtige neurologe, resideert in het zieken-

huis, waar ik eens in het half jaar naar toe moet. Ook een vrouw dus.

Geen doetjes

Niet dat ik bezwaar heb tegen al die vrouwelijke aandacht. Ik vind het best prettig als Dicky haar hand op mijn buik legt om mij tot beter ademen te bewegen. Marloes is geen moeite te veel om dingen voor mij te regelen. Wanneer wordt de ergonomische, speciaal voor mij gemaakte stoel verdorie eindelijk bezorgd, en hoe staat het met de komst van de parkinson-rollator die mij over mijn loopproblemen heen moet helpen? Marlies legt mij, genietend van het najaarszonnetje bij ons in de tuin, opgeleukt met

thee en gebak, de heerlijkheden uit van de geavanceerde behandelmethoden die mij wachten. 'De zachte krachten zullen winnen in het end', dichtte Henriette Roland Holst. Wat ze zegt. Maar doetjes zijn die dames van mij niet. Dicky beveelt mij om zo hard mogelijk tegen haar te schreeuwen. Marloes commandeert mij om rechtop te gaan zitten in mijn ergonomische stoel. Jolanda vertelt me dat ik erop uit moet, met de rolstoel de wijde wereld in, mij niet zo terugtrekken in mijn schulp. Ja, vrouwen, ik ben aan ze uitgeleverd en het doet me goed. Maar toch, waar zijn de mannen?

Kerk

Ook in mijn kerkelijke contacten is het vrouwen troef. Hetty is onze dominee. Ria ging haar voor, zij het in de functie van kerkelijk werker. Eppie is onze ouderling. De twee contactpersonen van onze wijk – vrouwen, vroeger 'wijkdames' genoemd. Voorzitter van de kerkenraad: een vrouw. Scriba: idem. Gaat er een gastpredikant voor, beste kans dat het een vrouw is.

ALLEMAAL VROUWEN, WANT
MIJN LEEFWERELD IS ZWAAR
GEFEMINISEERD.

De commissies en werkgroepen die onze gemeente rijk is – wat dacht u. De 'ouderling van dienst' is ook vaak een vrouw.

Stille werkers?

Opnieuw: ik koester mij graag in het vrouwelijk zonnetje, maar

waar zijn de mannen toch gebleven? Aan het voetballen of biljarten? Moeten ze de kost verdienen voor vrouw en kinders? Ach, misschien zijn het wel de stille werkers op de achtergrond, wie zal het zeggen. Hun bescheidenheid siert hen.

'De zachte krachten zullen winnen in het end', dichtte Henriette Roland Holst.

Wij lezen vandaag

Zondag 25 november
Richteren 20:1-11

Maandag 26 november
Richteren 20:12-28

Dinsdag 27 november
Richteren 20:29-35

Woensdag 28 november
Richteren 20:36-48

Donderdag 29 november
Richteren 21:1-25

Vrijdag 30 november
Lucas 1:1-25

Zaterdag 1 december
Lucas 1:26-38

Even doordenken

Het geloof van de een is net zo belangrijk als dat van de ander.

Jean-Claude Juncker

Colofon

Het Gezamenlijk Zondagsblad voor de Protestantse Kerk in Drenthe, Overijssel en Flevoland is een uitgave van Topic, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, tel. 0546 577475, info@topic-cc.nl, www.topic-cc.nl Het Gezamenlijk Zondagsblad informeert over ontwikkelingen in kerk, theologie en samenleving en houdt rekening met de verscheidenheid binnen de kerken en de lezerskring.

Redactieadres Gezamenlijk Zondagsblad, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, info@topic-cc.nl, tel.: 0546 - 577475, fax: 0546 - 577477, jaap@topic-cc.nl

Hoofredacteur dr. J.D.Th. Wassenaar, Dorpsstraat 43, 7447 CM Hellendoorn, 0548 - 655635, e-mail: hoofdredactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Eindredactie J. v.d. Venis

Redactie ds. W.J. Bakker, drs. A. Hekman, ds. R. van der Hucht, drs. T.J. Oldenhuis, drs. A.A. van der Spek

Medewerkers ds. Pieter Boomsma, ds. Foekje Dijk, Jan Groenewegen, Gerrit Kraa, Leo Polhuys, Daan van der Waals, Willemeke Wieringa

Gemeenteberichten en Kerkdiensten Gemeenteberichten dienen uiterlijk maandag vóór 8.00 uur aangeleverd te worden aan henriette@topic-cc.nl Gegevens voor kerkdiensten dienen zo ruim mogelijk van tevoren te worden aangeleverd aan henriette@topic-cc.nl

Plaatsing van gemeenteberichten geschiedt zonder kosten. Protestantse kerken in het verspreidingsgebied van onze krant kunnen hiervan gebruik maken.

Ander nieuws Het Gezamenlijk Zondagsblad neemt graag berichten op over bijvoorbeeld speciale kerkdiensten en bijeenkomsten, jubilea, reünies, concerten, vergaderingen en andere activiteiten die wij interessant achten voor onze lezers. Daarbij houdt de redactie zich het recht voor berichten te weigeren. Stuur uw informatie naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Overname Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen wordt men vriendelijk verzocht de bron te vermelden en een exemplaar van het nummer waarin dit artikel is overgenomen, aan de redactie te zenden.

Advertenties Voor informatie over tarieven en plaatsingsmogelijkheden belt u naar 0546 - 577475 (vraag naar Liselore Kok). Advertentiemateriaal kunt u vrijdags vóór 12.00 uur digitaal aanleveren bij Gezamenlijk Zondagsblad, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, liselore@topic-cc.nl

Advertentie-adviseur voor Drenthe: J. van Vondel, Runde ZZ 120, 7881 HR Emmer Compasuum, tel. 0591 - 351730, jvanvondel@hetnet.nl

Familieberichten Berichten vóór maandag 8.00 uur aangeleverd, worden opgenomen in de eerstvolgende krant. Sturen naar henriette@topic-cc.nl of het redactie-adres (zie hierboven)

Abonnementen Voor opgave van een abonnement, een adreswijziging of vragen over de verzending kunt u contact opnemen met Henriette Gerfen: henriette@topic-cc.nl Op maandag en donderdag is zij telefonisch bereikbaar op 0546 - 577475. Abonnementenprijzen: per jaar met automatische incasso € 64,00; per jaar met een factuur € 70,00; per half jaar met een automatische incasso € 35,00; per half jaar met een factuur € 39,00 Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan. U kunt kiezen voor een halfjaar- of een jaarabonnement. Abonnementen kunnen elk gewenst moment worden opgezegd, waarbij een opzegtermijn van één maand geldt. Opzeggingen dienen schriftelijk of per email te geschieden. Een opgezegd abonnement loopt door tot afloop van de betalingsperiode.

Het Gezamenlijk Zondagsblad verschijnt minimaal 35 keer per jaar. Wekelijks in de periode van oktober t/m maart, in de tussentijdse periode minder frequent. Zie voor de verschijningsdata: www.gezamenlijkzondagsblad.nl/over het GZ ISSN 1384 - 3923 www.welkomindkerk.nl

In deze rubriek wordt informatie over PKN-kerkdiensten in Drenthe, Overijssel en Flevoland gratis opgenomen. De redactie is afhankelijk van de gegevens van de preekvoorzieners en kan daarom niet verantwoordelijk worden gesteld voor de juistheid ervan. **Gegevens kunt u sturen naar:** Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, of mailen naar henriette@topic-cc.nl

Drenthe

Zondag 25 november 2018

Aalden 10.00 da. W. Hordijk
Alteveer GK 10.00 ds. H. Hoo-geveen
Assen AK 10.00 da. W. van Noord
De Bron 10.00 ds. L. v/d Peppel
JK 10.00 ds. R. Koopmans
19.00 welkomstdienst
De Slingeborgh 10.30 dh. F. Folkers
OK 10.00 ds. R. Busschers
Beilen PK 10.00 ds. J. Greving
19.00 ds. R. Veldman. Vespers
Borger GH 10.00 past. H. Hansma
Bovensmilde WK 10.00 ds. G. v/d Werff. H.A.
Coevorden GK 10.00 ds. H. Nagelhout
19.00 Siendienst
Diever GK 10.00 en 19.00 ds. B. van Werven
Drijber GK 10.00 ds. H. Scholing
Dwingeloo 10.00 ds. J. Kooistra
Een 9.30 ds. H.J. Meijer
Elim GK 10.00 ds. H. Jumelet
Emmen GrK 10.00 ds. Rappoldt
Ichthus 10.00 ds. Kajim
Kapel 10.00 ds. Wijnsma
Opgang 10.00 ds. Fischer
SH 10.00 ds. de Korte
Emmer-Compasuum Het Anker 10.00 ds. R. Wentink
Gasselte 10.00 da. R. v/d Kaap
Gasselternijveen 10.00 ds. F. de Boer
Gees 9.30 ds. B. Breunese
Gieten DK 9.30 da. J. Middeldijns
Hijken/Hooghalen Antenne 10.00 ds. P. de Vries
Hollandscheveld 10.00 en 19.00 ds. L. Kramer
Hoogersmilde De Schakel 10.00 ds. A. Donker
Hoogeveen GH 9.30 ds. J. Paans
GrK 9.30 ds. J. Snaterse
17.00 ds. K. Hazeleger
HK 9.30 ds. C. 't Lam
OK 9.30 mw. H. van Dijk
VH 9.30 ds. J. Batenburg
Bethesda 10.30 da. G. Arends
Weidesteyn 10.30 mw. T. Hoogesteger
Klazienaveen KK 9.30 ds. H. Lageveen
Kloosterveen De Ontmoeting 10.00 ds. H. Harmsen
Meppel MK 10.00 ds. C. Huis-

man
Erfdeel 10.00 ds. H.J. Focks
19.00 Taizé-viering
Nieuw-A'dam NK 10.00 n.b.
Nieuw-Balinge 10.00 ds. P. Vermeer
19.00 ds. J. Veldhuijzen
Nieuweroord ImK 10.00 ds. W. Bakker
19.00 RH da. G. van Wingerden
Nieuw-Weerdinge 10.00 ds. van Elten
Nijveen 10.00 ds. P. van Heiningen
Pesse KpK 10.00 ds. H. Linde
Rolde 10.00 ds. J. Bos
Roden Op de Helte 10.00 ds. W. Meijles
Ruinerwold/Koekange BH 10.00 ds. J. Muis
Schoonoord De Wijngaard 9.30 ds. A. Hekman
Sleen DK 10.00 mw. E. v/d Laan
Smilde KK 9.30 ds. G. Olde
Tiendeveen 10.00 ds. J. den Dikken
15.00 ds. W. Hulsmans
Valthe BK 14.30 ds. H. Thon
Vries DK 10.00 ds. B. Altena
Westerbork VH 10.00 ds. J. van Kempen
SK 10.00 ds. M. Leffers
Zuidlaren LK 10.00 ds. W. Slob
HK 10.00 ds. R. ten Have
Zuidwolde GK 9.30 ds. M. Reinders
HG 9.30 ds. A. Broekman
Zwartemeer GK 9.30 ds. Vis-scher

Flevoland

Zondag 25 november 2018

Ens GK 9.30 ds. G. Timmer
19.00 ds. F. Verboom
Kraggenburg 10.00 da. C. Aalbersberg
Marknesse 9.30 ds. H. Katerberg
Nagele 9.30 ds. van Rheeën
Urk BK 10.00 ds. R. van Hornsveld
17.00 ds. C. Keleman
PK 10.00 ds. G. van Zanden
17.00 ds. R. van Hornsveld
De Poort 10.00 ds. C. Keleman
17.00 ds. G. van Zanden
Zeewolde 10.00 ds. L. Boot

Overijssel

Zondag 25 november 2018

Almelo Bleek 10.00 da. M. Schwarz
De Ontmoeting 10.00 ds. C. Elsinga
19.00 alpha- en leer-dienst
GrK 10.00 ds. P. Endedijk
H.A. **PK 10.00** ds. M. Montagne
Noach 10.00 ds. D. van Bart.
H.A. **Eugeria 10.30** da. J. Vedders
ZGT 10.30 RK
Beerzerveld 10.00 ds. J. Adriaanse
Belt-Schutsloot 9.30 ds. W.

Menkvelde
Bergentheim OK 10.00 da. G. Rohaan
19.00 ds. H. Linde
Berkum HH 9.30 mw. D. Lips
Blankenham 11.00 ds. R. v/d Hucht
Blokzijl/Scheerwolde Wiele-waal 10.00 ds. J. Vonk
Borne OK 10.00 Dijkhuis 10.00 ds. C. Borgers
Bruchterveld 10.00 da. R. v/d Berg
Daarle 9.30 ds. B. Heusinkveld
15.00 ds. E. Prins
Daarlerveen 9.30 en 19.00 ds. M. Bos. Voorber. H.A.
Dalfsen GrK 10.00 ds. A. Tol
19.00 ds. G. Zijl
Oudleusen 9.30 ds. H. Schipper
Dedemsvaart VDK 9.30 ds. K. van Staveren
19.00 ds. J. Zondag
De Krim PK 10.00 ds. G. Rohaan
Delden OB 10.00 ds. Mulder
Den Ham GK 10.00 ds. H. de Haan
19.00 ds. A. v/d Spek
HK 19.00 ds. H. de Haan
DK 10.00 ds. G. de Goeijen
Diepenheim 10.00 ds. A. Braakman
Enschede OK 10.00 past.-team
16.30 ds. H. Siebert. Taizé-viering
Lonneker 10.00 da. M. Schepers
Usselo 10.00 ds. O. Haasnoot
BK 10.00 kand. L. v/d Dool
ZP 10.30 ds. J. Bekhof
HZ 10.00 past. F. Peters
Enter 9.30 ds. F. den Oudsten
19.00 ds. T. Oldenhuis
Genemuiden GK 9.30 ds. I. Postma
19.00 da. Sijtsma
GrK 9.30 ds. J. Olie
19.00 ds. P. van Duijvenbode
HC 9.30 ds. W. Hulsmans
Giethoorn PG 10.00 ds. A. van Waard
Gramsbergen BHK 10.00 ds. H. Boersma
Hardenberg Baalder 10.00 ds. W. v/d Wel
Baalderveld 10.00 ds. P. Langbroek
HK 10.30 mw. N. Jonkers
De Matrix 9.30 ds. A. Zweers
Radewijk 10.00 ds. J. Woltinge
SK 9.00 en 10.45 ds. P. Noordmans
Witte Kerk 10.00 ds. J. Goossen
Oostloorn 10.30 mw. H. Kleinjan
Hasselt Ichthus 10.00 ds. R. Vissinga
Heino 10.00 Hans van Solkema
Hellendoorn PK 8.45 en 10.30 ds. J. Wassenaar
19.00 dr. M. de Vries
KW 9.30 Yorrick Breemes
KZ 10.15 ds. J. Kroeskop
Holten DK 9.30 en 19.00 ds. M. Sandijk
Kandelaar 9.30 ds. J. Wegerif
Kampen OH 19.00 ds. G. Trouwborst
BWK 10.00 past. H. Schoorlemmer

Kuinre 9.30 ds. R. v/d Hucht
Kamperveen 9.30 dhr. van Hal-sema
Lemelerveld BK 9.30 ds. C. Benard
Lutten LK 11.00 ds. W. Piksen
Marienberg SK 9.30 ds. L. van Rikxoort
19.00 ds. W. Broekema
Nieuwleusen GrK 10.00 ds. G. Trouwborst
19.15 welkomstdienst
MK 10.00 ds. L. Hoekstra
OK 10.00 ds. M. Develing
Nijverdalen RB 9.30 ds. W. Broekema
HC 9.30 da. B. v/d Weg
18.30 ds. J. Eertink
Oldemarkt HG 9.30 ds. E. Jans
GK 9.30 ds. J. Bruinsma
Rijssen GK 9.30 en 19.00 ds. S. Ris
Rouveen 11.00 ds. P. v/d Meulen. Voorber. H.A.
Sibculo KK 9.30 ds. H. Dorgelo
FK 9.30 ds. W. v/d Griend
Schuinesloot 9.30 ds. W. Piksen
Sint Jansklooster JK 10.00 ds. T. Veenstra
14.30 ds. J. de Kok
Kapel 14.30 ds. D. Wolters
Steenwijk GrK 9.30 n.b. **OV 9.30 en EV 10.45** n.b.
Steenwijkerwold 9.30 ds. E. van Veen
Vollenhove GrK 10.00 ds. H. Pap
MK 10.00 da. J. Rohaan
Vriezenveen OK 9.30 ds. T. Oldenhuis
15.00 kerk op schoot
Vroomshoop Het Anker 9.30 ds. J. Antonides
Irene 9.30 ds. J. Droogendijk
19.00 ds. J. Antonides
Wanneperveen 11.00 ds. W. Menkvelde
Westerhaar 9.30 ds. W. den Braber
Wierden DK 9.00 en 10.45 ds. H. Donken
15.00 en 18.45 ds. T. Smink
GK 9.30 en 19.00 ds. P. Dekker
Hoge Hexel 9.30 ds. T. Smink
15.00 ds. H. Donken
Wijhe NK 10.00 ds. M. Veenstra
Willemsoord 9.30 ds. G. van den Dool
Wilsum 9.30 ds. J. de Kok
14.30 ds. T. Veenstra
Windesheim 10.00 ds. J. van Wijk
19.00 ds. J. Kamp
Ijsselmuiden/Grafhorst GK 9.30 ds. N. Beimers
Zwartsluis GK 10.00 ds. H. ter Beek
HK 10.00 ds. E. v/d Veen
Zwolle AK 9.30 da. N. Eygen-raam
GrK 16.30 ds. M. van Beusichem
JK 9.30 ds. K. van Meijeren
17.00 ds. G. Nijland
LK 10.00 ds. M. Jonker.
H.A. **OK 10.00** ds. I. Epema
14.00 perki-dienst
Open Kring 9.30 ds. A. Geerling
SiK 10.00 dhr. J. Knol
StK 10.00 mw. L. Brugmans

13,5 miljoen voor nationale kerkenaanpak

Kerken zijn behalve gebedshuis, ook sociale ontmoetingsplaatsen, cultuurtempels en ruimtelijke-architectonische ankerpunten. Daarom stelt minister Ingrid van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) 13,5 miljoen euro beschikbaar voor de nationale kerkenaanpak. Op zaterdag 10 november tekende zij in de Stevenskerk te Nijmegen samenwerkingsafspraken met provincies, gemeenten, kerkeigenaren en verschillende erfgoedorganisaties. De partners nemen de komende jaren verantwoordelijkheid voor diverse acties. Aanleiding voor de gezamenlijke aanpak zijn groeiende zorgen bij

eigenaren van kerken en kloosters om hun gebouwen te exploiteren en in stand te houden. Er is sprake van minder financiële armslag en leegstand. Dat komt onder andere door het teruglopend aantal kerkbezoekers en vergrijzing van het ledenbestand.

Breed gewaardeerd

Tegelijkertijd zijn er positieve ontwikkelingen. Zo wordt het maatschappelijke en politieke belang van religieus erfgoed steeds breder onderkend. De jonge generatie is geïnteresseerd in de kerkgebouwen, zowel op religieus, cultureel en sociaal-maatschappelijk gebied.

Daarnaast leidt het hergebruik van kerken soms tot spectaculaire resultaten. Religieus erfgoed wordt ook in die zin steeds breder gewaardeerd door initiatiefnemers en ondernemers. Bovendien kampen niet alle geloofsgemeenschappen met krimp van het aantal leden; er zijn ook kerkgenootschappen die groeien en er komen nieuwe geloofsgemeenschappen bij die ruimte zoeken.

Doel en maatregelen

Doel van de samenwerking is een duurzaam toekomstperspectief te ontwikkelen voor de monumentale kerkgebouwen in Nederland. Dat

kan echter alleen als alle betrokken partijen zoals kerkeigenaren, gemeenten, burgers en erfgoedinstellingen samenwerken en een visie ontwikkelen op alle kerken, monumentaal en niet-monumentaal. Aan de burgerlijke gemeenten de taak een lokale integrale visie op te stellen, waar alle kerken uit de gemeente bij betrokken worden. De minister ondersteunt dit financieel. Er wordt daarnaast geld gereserveerd voor partijen die met een kerkenvisie aan de slag willen, voor draagvlakvergroting onder jongeren en voor een innovatieprogramma rond duurzaamheidsmaatregelen voor kerkgebouwen.

De kerkdienst (6): Onze hulp...

Wat gebeurt er rondom en in een kerkdienst? Kerkgangers zijn zich daarvan maar ten dele bewust. In een serie artikelen besteedt Riemer Roukema aandacht aan onderdelen van de kerkdienst.

DOOR DR. RIEMER ROUKEMA, ZWOLLE

Voor of na de eerste psalm of een ander lied spreekt de voorganger uit dat "Onze hulp is in de naam van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft." Deze woorden zijn ontleend aan Psalm 124:8.

Losser

Een theologiestudent zei mij eens dat in de beleving van jongeren de kerkdienst daarmee meteen helemaal verkeerd begint, omdat die woorden uitdrukken dat je hulp nodig hebt. En wie hulp nodig heeft, is een losser, een verliezer. Dat stemt wel tot nadenken. Die student verwoordde vast iets van het levensgevoel van jongeren. En wie wil er nu een verliezer zijn, van hulp afhankelijk? Moet je in de kerkdienst nu meteen met je neus op je eigen hulpbehoefte worden gedrukt, terwijl je je daarvan niet eens bewust bent?

Anderen zullen met die oude woorden geen moeite hebben, omdat ze voor die hulp van Godswege nu juist in de kerk komen. Er zijn ook wel jongeren die beseffen dat ze het zonder hulp niet reddend; maar daarmee zullen ze niet te koop lopen. Het kan wel een

reden zijn die hulp onder meer in de kerk, bij God, te zoeken.

Verwachting

Deze woorden hoeven niet altijd precies zo aan het begin van de dienst te klinken. Een voorganger kan ook andere woorden kiezen. Zelf zeg ik soms: "Wij zijn bijeen in de Naam van God, van die God die aan het begin van hemel en aarde staat en van wie wij hulp en kracht mogen verwachten." Het kan ook anders, maar dat er aan het begin van de dienst iets dergelijks wordt uitgesproken, om duidelijk te maken in welke ver-

wachting wij in de kerk bijeenkomen, lijkt mij wezenlijk. Aan de woorden van Psalm 124:8 wordt vaak toegevoegd: "die trouw houdt tot

in eeuwigheid en niet laat varen het werk van zijn handen"; dat is afkomstig uit Psalm 146:6 en 138:8. Ook dat kan anders geformuleerd worden, bijvoorbeeld als: "Hij is goed en trouw, en laat niet los waaraan hij begonnen is."

Genade zij u

Vervolgens spreekt de voorganger een oude groet: "Genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus", eventueel gevolgd door: "in gemeenschap met de Heilige

Geest". Zonder die toevoeging is deze groet afkomstig van Paulus (1 Korintiërs 1:3). Met die toevoeging wordt verwezen naar Gods drie-eenheid.

Het is niet per se nodig dat de voorganger al deze woorden uitsprekt. Ze kunnen ook afwisselend door de voorganger en de gemeente worden gezegd. Er kan dan eveneens een gebed aan worden toegevoegd, waarin ons eigen tekortschieten wordt verwoord, in het vertrouwen op Gods erbarmen.

Basis

Hoe dan ook lijkt het mij van belang om meteen 'ter zake' te komen. Zelfs al denken we wel ongeveer te weten waarvoor we in de kerk komen, het is nodig dat dit toch steeds met aandacht en eerbied wordt uitgesproken. Zo wordt het ook weer waar voor ons. We kunnen de kern waar het

in kerk en geloof om gaat langzamerhand en ongemerkt ook kwijtraken. Geloof in het evangelie heeft in onze cultuur immers iedere vanzelfsprekendheid verloren. Ook wie zich als gelovig beschouwen, kunnen twijfelen of het allemaal wel de moeite waard is. Het is niet de bedoeling om die onzekerheid met quasi-magische formules te bezweren. Maar als die oude woorden weer aandachtig worden uitgesproken, tegen alle ongeloof in, dan kan er een bijzondere kracht en bemoediging van uitgaan. De hele kerkdienst staat dan in het teken daarvan. Zelfs als de preek voor uw besef te weinig over Jezus ging en alleen over God in het Oude Testament, of zelfs dat niet, het geheel staat dan toch op de basis van de genade en vrede die van God en Christus afkomstig zijn.

Dr. Riemer Roukema is hoogleraar aan de Protestantse Theologische Universiteit in Groningen.

ALS DIE OUDE WOORDEN
WEER AANDACHTIG WORDEN
UITGESPROKEN, TEGEN ALLE
ONGELOOF IN, DAN KAN ER
EEN BIJZONDERE KRACHT EN
BEMOEDIGING VAN UITGAAN.

In memoriam Eugene H. Peterson

Soms slaat een boek in als een bom. Voor mij was dat het boek 'Dragende delen' van Eugene Peterson. Op het moment dat ik het boek voor het eerst las was ik zeven jaar predikant, net gearriveerd in een zeer meelevende gemeente in Enter en op de achtergrond sluimerde de vraag: hoe houd ik alle ballen in de lucht. Want er moet op zondag een goed verhaal zijn, door de week zinvolle catecheselessen en ik mag niet vergeten om de ouderen trouw te bezoeken. Kortom, hoe zorg ik ervoor dat iedereen tevreden is met de nieuwe dominee?

DOOR
DR. A.A. VAN DER SPEK,
ZWARTSLUIS

In het boek *Dragende Delen* stelde Peterson de krachtige vraag: wat is nu echt je taak en opdracht als predikant? Hij noemt drie punten: Gebed, Bijbel en Geestelijke begeleiding. Daar ben je voor. En hoe graag je ook mensen tevreden wilt houden, daar ben je niet voor. Is dat een verrassend nieuw inzicht? Nee natuurlijk niet. Ook anderen hebben dat al geschreven. Maar wat mij bijzonder aansprak, is de nederige toon waarmee Peterson je meeneemt in deze drie hoekpunten van het predikantenbestaan.

Ontdekkingstocht

Hij beschrijft de valkuilen waar je mee te maken krijgt zonder dat hij je uit de hoogte benadert. Er zijn genoeg boeken en artikelen over

het vak van predikant die geschreven worden vanuit een bijna alwetende houding. Niks van dat al bij Peterson. Hij neemt je mee op een verrassende ontdekkingstocht van wat God met jouw gaven en talenten kan gaan doen. En in al zijn boeken, meer dan 30, gaat het steeds om Gebed, Bijbel en Geestelijke begeleiding. Zo heeft hij me op weg geholpen in de *Lectio Divina*, de geestelijke lezing van de Bijbel. Dat klinkt veelbelovend en dat is het ook, maar hoe werkt dat nu in de praktijk? En wat is de betekenis ervan in de verkondiging evenals in het pastorale werk? Hoe luister je met een geestelijke houding, gedrenkt in de veelkleurigheid van de Bijbel, naar mensen die op je pad komen binnen en buiten de Kerk? Je bent geen sociaal werker, je bent een pastor. Hoe blijf je trouw aan die roeping als mensen in een gemeente soms wat overspannen verwachtingen

van je hebben? In de boeken die Peterson heeft geschreven, gaat het vooral daarover.

Psalmen

Hij heeft mij er bijvoorbeeld opmerkzaam op gemaakt dat alle menselijke emoties ook al in de psalmen te lezen zijn. In zijn vertaling van de Psalmen wordt dat meteen duidelijk. Bono, de zanger van de band U2, leest dagelijks uit deze vertaling. Op internet is een prachtig filmpje te zien over Bono die op bezoek komt bij Peterson; ze spreken over de Psalmen die altijd zo verbazingwekkend eerlijk zijn. Beiden vinden dat sommige moderne geestelijke liederen niet eerlijk zijn, want er wordt te snel voor alle problemen een oplossing bezongen in de refreinen. Want wat het probleem ook is, een paar regels verder klinkt meteen al de oplossing. Psalmen spitten een laagje dieper en laten sommige vragen ook gewoon staan: "Hoe lang nog o God?"

Levenslange zoektocht

Eén van zijn boeken gaat over levenslange gehoorzaamheid. Het is een levenslange zoektocht om op een authentieke wijze pastor te zijn en naar mensen te luisteren voor het aangezicht van God. Je

zult nooit het stadium bereiken waarin je denkt: Nu weet ik het wel. Sterker nog, dat is één van de grootste valkuilen. Telkens weer kom je binnen vanuit een groot 'Niet Weten'. Je weet niet wat God aan het doen is, maar telkens weer is het juist de verrassing om dat te gaan ontdekken vanuit gebed, vanuit de bijbel in een houding van geestelijke begeleiding.

The Message

Ik heb Eugene Peterson een paar keer mogen ontmoeten in Nederland. Als je een redenaar pur sang had verwacht, dan kwam je bedrogen uit. Deze man sprak zeer zacht, ingetogen, langzaam en tevens ook indringend. Hij koos zijn woorden zorgvuldig. Misschien is dat de reden waarom hij nooit is doorgedrongen tot de regionen van de grote conferentiesprekers. Pas echt bekend is hij geworden nadat hij in 20 jaar de gehele Bijbel had vertaald vanuit de grondtalen naar hedendaags Engels. Deze vertaling, 'The Message', heeft een oplage gehaald van 20 miljoen stuks.

Op 22 oktober 2018 overleed Eugene H. Peterson op de leeftijd van 85 jaar.

Agenda

Zaterdag 24 november

Groot Nieuws Radio feest met o.a. Lars Gerfen, Veenendaal, De Basiliek, Wiltonstraat 56, 19.30 uur, € 10, kaarten: www.basiliekveenendaal.nl

Zondag 25 november

Welkomdienst met Gert Hutten, 19.00 uur, Assen, Jozefkerk, Collardslaan 2A

Taizé-Viering, 16.30 uur, Enschede, Ontmoetingskerk, Varviksingel 139

Maandag 26 november

Inloop en koffie, 10.00 uur, Emmen, De Opgang, Mantingerbrink 199

Dinsdag 27 november

Leerhuisavond over Struikelteksten in de Bijbel, 20.00 uur, Beilen, Het Valkenhof, Witte Valkenstraat 2, info: ontmoeting@pgbeilen.nl

Woensdag 28 november

Stiltewandeling in Drentse Aa, 9.30 uur, Assen, Adventskerk, Lindelaan 49, info: Bertha van der Kolk, tel. 0592- 311917.

Lezing Willem Ouweneel over 'Wat is Waarheid?', 20.00 uur, Steenwijk, De Klincke, Kerkstraat 16

Donderdag 29 november

Lezing Marianne Glashouwer over 'Leven in de eindtijd met Israël als teken van hoop', Rijssen, Jeruël, Holterstraatweg 125, toegang vrij

Muziekagenda

Zondag 25 november

The Martin Mans Formation, 19.00 uur, Zuidwolde, Hervormde Kerk, gratis entree (collecte)

Elvisdienst, 19.00 uur, Den Ham, Gereformeerde Kerk, gratis entree

Zaterdag 1 december

Argentijnse folklore, 20.30 uur, Hattem, Grote Kerk, € 25 (voorverkoop € 21) www.huygensmusic.nl

Zondag 2 december

Elvisdienst, 19.00 uur, Zwartsluis, Gereformeerde Kerk

Zondag 2 december

Argentijnse folklore, 15.30 uur, Nijverdal, 15.30 uur, De Regenboog, € 25 (voorverkoop € 21) www.huygensmusic.nl

Vrijdag 7 december

Argentijnse folklore, 20.30 uur, Almelo, Grote kerk, € 25 (voorverkoop € 21) www.huygensmusic.nl

Zaterdag 8 december

Elvisdienst, 19.00 uur, Enter, RK Kerk

Zaterdag 8 december

The Psalm Project, 20.00 uur, Borger, Protestantse Gemeente, Hoofdstraat 9, € 5, www.zingenindekerk.nl

Informatie voor de (muziek)agenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

'Midden in de winternacht': terug naar het heidendom?

In verschillende kerstliederen wordt over de winter gesproken. Dat is bijzonder, want voor de koppeling tussen het kerstfeest als het feest van de geboorte van Jezus Christus en de winter is geen bijbelse grond. Hoe is die koppeling dan wel tot stand gekomen? Daarover praten we in Hellendoorn op 6 december. We stuiten op de blijvende invloed van heidense gebruiken. Dr. H. Vreekamp schreef: '(...) in het holst van onze Europese winter blijven we ook de wederkomst van het zonlicht bejubelen. Als altijd. Met Kerst zijn christenen gewoon weer even heiden.' En nog een voorbeeld van de blijvende invloed van voorchristelijke gewoonten: de Zunnewende. Ds. Wassenaar zal een inleiding verzorgen, mede aan de hand van enkele filmfragmenten. Uiteraard zal er ook alle ruimte voor gesprek zijn.

Donderdag 6 december, 20.00 uur, Hellendoorn, De Leerkamer, hoek Jac. Kapteijnstr. / Zuid Esweg.

Animatiefilm over Maarten Luther

In een wereld die beheerst wordt door een corrupte en hebzuchtige kerk is er slechts één kleine spijker nodig, één goed geschreven geschrift en één monnik met een scherpe tong om alles ondersteboven te keren. Hoewel Maarten Luther niet van plan was om de Reformatie in gang te zetten met zijn 95 stellingen, deed zijn besef dat redding uit het geloof en niet uit werken, de revolutie ontvlammen. Daarmee zou hij de wereld veranderen. Heeft Luther de moed om voet bij stuk te houden, nu paus Leo X hem bij elke gelegenheid achtervolgt en bestrijdt – zelfs als dat zijn dood betekent? Ontdek het met de animatie-dvd 'Het verhaal van Maarten Luther' uit de 'Fakkeldragers' die verhaalt over de moedige monnik die 500 jaar geleden met zijn 95 stellingen de Reformatie in gang zette. De 'Fakkeldragers' is een animatieserie voor kinderen vanaf 6 jaar die verschillende levens belicht van helden uit de kerkgeschiedenis.

Naast de tekenfilm van 33 minuten bevat de dvd ook lesmateriaal (gespreksvragen, puzzels, kleurplaten, etc.) voor kinderen en leiding. ISBN: 8718868359254, € 9,95

Over Edgar Andrews' boek: Wat is de mens? (3, slot)

Balans tussen natuurkunde, biologie en theologie

Recent kwam bij Uitgeverij Maatkamp het boek *Wat is de mens? Adam, alien of aap?* uit van Prof Dr Edgar Andrews. Wim de Vries bespreekt het in drie delen. Dit keer het laatste deel over 'De mens en de Bijbel'.

DOOR PROF. DR. IR. WIM DE VRIES

Andrews gaat in op de hypothese dat menselijk leven een buiten-aardse oorsprong heeft (alien) en door evolutie uit aapachtige voorouders is voortgekomen (aap), ten opzichte van de Bijbelse openbaring dat de mens door God is geschapen naar Zijn beeld (Adam). In de vorige afleveringen ging het over deel 1 en 2: 'De mens en het universum' en 'De mens en de biosfeer'. Kern daarvan is dat spontaan ontstaan van leven totaal onwaarschijnlijk is, dat fijnafstemming van het universum wijst op een Schepper, dat de genetische verwantschap tussen aap en mens helemaal niet zo groot is als vaak wordt gesuggereerd, dat verschillen in eigenschappen tussen mensen en apen immens zijn en dat fossiele overblijfselen van mensachtigen geen enkel doorslaggevend wetenschappelijk bewijs vormen van aapachtige voorouders.

Aantasting van de Bijbel

In deel 3 behandelt Andrews de Bijbelse openbaring dat de mens door God is geschapen naar Zijn beeld. En dat hij uniek Adam en Eva als eerste mensenpaar geschapen heeft, waaruit wij allen zijn voortgekomen. Dit in tegenstelling tot wie Genesis 1-3, en automatisch dan ook Genesis

1-11, als mythe zien. Niet alleen de schepping van Adam en Eva en de zondeval, maar ook de doodslag van Abel door Kain, de wandel van Henoch met God, de zondvloed en de redding van Noach en zijn gezin, de spraakverwarring bij de toren van Babel zijn dan allemaal mythische verhalen. Terecht wijst Edgars er op dat geloof hierin een integraal deel is van de Bijbelse wereldbeschouwing en dat dit blijkt uit vele passages in het Oude en Nieuwe Testament. Hij noemt verschillende voorbeelden, die nog met vele anderen zijn aan te vullen. Bijvoorbeeld de verwijzing naar: Kain in I Joh. 4:12, Abel in Heb. 12:24, Henoch (de zevende van Adam) in

Judas 14, de zondvloed door Christus (o.a. Matth. 24:38) en door Petrus (I Petrus 3:20, 2 Petrus 3:6). Die opvatting is ook in directe tegenspraak met wat Christus ons leert in Mattheüs 19 en Markus 10 als de Farizeeën, tot Hem komen en Hem vragen of het een man geoorloofd is zijn vrouw te verlaten. Dan antwoordt Jezus "Hebt u niet gelezen, Die van het begin de mens gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw? En gezegd heeft: Daarom zal een mens vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot

een vlees zijn". Dit is een letterlijke aanhaling van Gen 1:27 en Gen 2:24.

Aantasting van het christelijk geloof

Ook wijst Andrews erop dat uit de ontkenning van de schepping van Adam en Eva volgt, dat we niet naar Gods beeld zijn geschapen. Over dit beeld van God schrijft hij een waardevol hoofdstuk. Verder is er dan ook geen sprake van zonde, in de zin dat we Gods gebod hebben overtreden.

Dit vormt het hart van de Bijbelse leer over kwaad, dood, oordeel en verlossing. Een kerngedeelte is wat Paulus leert in Romeinen 5:12-21: 'Want, gelijk door de ongehoorzaamheid van één mens (namelijk Adam) zeer velen zondaren geworden zijn, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één (namelijk Christus) zeer velen rechtvaardigen worden' (Rom. 5:19). En daarnaast Paulus' verhandeling over dood en opstanding in I Korinthe 15. In dit laatste deel staat veel meer over het verlossingswerk van Christus en de betekenis van Zijn opstanding, zijn wederkomst en de uiteindelijke bestemming van de mens. Feitelijk behandelt Andrews daarin de kern van de twaalf artikelen van het geloof.

Bijbelkennis

Naast natuurkundige kennis blijkt prof. Andrews dus ook over een grondige Bijbelkennis te beschikken. Dat komt tot uiting in klassiek christelijke en

heldere theologische inzichten in het derde deel. Daarmee is een mooie balans ontstaan tussen natuurkunde, biologie en theologie. Andrews heeft bovendien een zeer heldere en prettige schrijfstijl, die wordt gecombineerd met sprekende voorbeelden. In het algemeen slaagt hij erin om complexe materie voor een breed publiek begrijpelijk te maken. Al blijven sommige delen niet altijd gemakkelijk te volgen voor leken. Maar dat ligt dan aan de complexiteit van de materie.

Toch zou ik zeggen: Neem en Lees dit vervolg op 'Wie heeft God gemaakt?'

Uitgeverij Maatkamp heeft het 384 pagina's tellende boek in een uitstekend handzame en leesbare vorm uitgegeven. Zowel omwille van inhoud als vorm van harte aanbevelen.

De auteur is persoonlijk hoogleraar aan het Departement Omgevingswetenschappen van Wageningen Universiteit.

Blokzijl PROT. GEM.

Protestantse Gemeente Blokzijl
Scriba: dhr. Pieter Muller
Kanaalweg 16, 8356 VS Blokzijl
tel. 0527 - 292892
Kopij wordt verzameld en
verstuurd
door dhr. Henk van Dalen
hvandalen03@hetnet.nl

Zondag 25 nov.

Laatste zondag kerkelijk jaar.
10.00u Ds J.Vonk, Grote Kerk
Blokzijl. Organist: Corry van
den Berg. Collecte: 1e Diaconie,
2e eigen kerk, 3e bloemenfonds.

Komende zondag.

Is de samenkomst in Grote Kerk
en dan zal hopelijk voorgaan
dominee Jelle Vonk. Het is dan
de laatste zondag van het kerke-
lijk jaar. Dan zal de organist zijn
Corry van den Berg. Ook dan is
er weer koffie! Weet u/je allen
gezegd ook ditmaal en wees
van harte welkom! Doe maar
gewoon mee!

Pastoraat.

Peter Roskam, Ettenlandseweg
6a Marknesse, is zoals vorige
week vermeld is, gelukkig weer
thuis, na zo'n lange tijd in 't
ziekenhuis te Eindhoven. Wat
geweldig fijn om te horen! En
hopelijk gaat het vooruit met z'n
genezing! Dat is een heel grote
wens en een oprechte bede!
Jannes Koning, Schoolstraat 2
Scheerwolde, leeft nog steeds
in grote moeite met de bestra-
lingen! Jullie beiden heel veel
kracht en moed toegewenst!
Eke Posthumus van de W.V.
Lodewijkstraat gaat verhuizen
komende week naar de Vier-
hoek, Boffersweidje 7 Blokzijl.
Hopelijk zal zij zich daar gauw
thuis voelen!

We leven mee met anderen ,die
ook de zorgen en onrust erva-
ren, door grote onzekerheden
over hoe het verder allemaal zal
moeten en kunnen! Als er zorg
is door een naderende opera-
tie, waar tegenop gezien wordt!
Ook dan mogen we vertrouwen
hebben op Hem, die nabij wil
zijn! Henk.

*Om woord voor woord zijn liefde
te vertalen,
dat blijft voor ons bestaan het
doel, de zin.
Om mensen zijn ontferming te
herhalen
zijn wij gezonden, deze wereld in.
lied 976*

Agenda.

Zondag 25 november om
10.00uur dienst in de Grote
Kerk waarin alle overledenen
van 't afgelopen liturgisch jaar
herdacht worden. De laatste
zondag van het kerkelijk jaar.
Woensdag 28 november is er
om 20.00uur gemeenteavond in
de Grote Kerk.

Vacatures.

Als Kerkenraad zijn we naarstig
op zoek naar vrijwilligers om
enkele vrijkomende vacatures
in het ambt op te vullen. We
zijn op zoek naar ouderlingen,
diakenen en scribaat ondersteu-
ning. We doen een beroep op
alle gemeenteleden om onze
actieve gemeente ook voor
de toekomst actief te houden.
Iedereen heeft kwaliteiten om
iets voor onze gemeente te kun-

nen betekenen. Daarbij onze
Predikant met raad en daad ter-
zijde te staan en mee te werken
om een inspirerende uitstraling
van ons geloof, hoop en liefde in
Jezus en voor elkaar binnen en
buiten Blokzijl/Scheerwolde te
realiseren. Meldt je aan bij een
ouderling/diaken voor nadere
informatie en mogelijkheden of
bij de scriba op pmuller2@
freeler.nl.

Ook het koffiezetteam kan wat
versterking gebruiken. Een of
meerdere koffiezetstelletjes zijn
van harte welkom voor volgend
jaar. Meld je aan bij Pieter Mul-
ler (06-51526385). Laten we
ook het voortbestaan van dit
zeer gewaardeerde koffiemo-
ment na de diensten niet op te
weinig schouders neerkomen.
Dan blijft het voor iedereen
leuk en aangenaam. Namens
de Kerkenraad, Pieter Muller,
scriba

Bezoekdienstkalender.

Jarig op 28 november dhr J.Spin,
78 jaar, Barend Loosweg 47 en
op 1 december dhr W. Otten,
84 jaar, Groenestraat 38. Beiden
te Blokzijl. U, beiden van harte
gefeliciteerd en een hele fijne
dag gewenst.
Nogmaals onderstaande verjaar-
dagen:

Jarig op 20 november dhr J van
Beek, 84 jaar, Steenwijkerdiep-
zuid14, Scheerwolde, eveneens
op 20 nov mw J Vaartjes-Braad,
77 jaar, Molenwijk 11, Blokzijl.
Op 22 nov. dhr A.C van Ros-
malen, 81 jaar, Brink 14,
Scheerwolde en op 23 nov. mw
F.Woud-Bos, 77 jaar, Zuiderpol-
derweg 7, Blokzijl. U allen van
harte gefeliciteerd en een hele
fijne dag gewenst. Marie Dijk-
man, namens de bezoekdienst.

Facebook.

Wordt vriend op facebook van
de kerk Blokzijl- Scheerwolde
en we delen met u en jou de bij-
zondere activiteiten, die er zijn
in en om de kerk!

KinderKerk Blokzijl Scheer- wolde.

KinderKerk is er voor groep 1-3
tijdens de dienst in de Waaier
vanaf 10 uur. KinderKerk voor
groep 4-8 is er tijdens de dienst
in de consistorie van de Grote
Kerk, de kinderen gaan na de
eerste schriftlezing naar de Kin-
derKerk en komen na de col-
lecte weer terug in de dienst.
De KinderKerk heeft een eigen
collecte. Tijdens de diensten
in Scheerwolde, speciale dien-
sten of projecten worden de
kinderen van groep 1-3 ook in
de kerk verwacht. Dit is tijdens
Advent en de Veertigdagentijd
periode en met speciale dien-
sten zoals Kerst, Palmzonden,
Pasen, Pinksteren, School-Kerk
dienst, Dopen en de Startzon-
dag

Kopij eerstvolgende nummer
voor het nummer dat vrijdagds
uitkomt: kopij tot uiterlijk
zaterdagmiddag 12.00 uur naar
Henk van Dalen hvandalen03@
hetnet.nl

BIJZONDERE THEMA-AVOND?

Mail naar nieuws@
gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Giethoorn

Predikant Ds.A.C.J. van
Waard-Pieterse, De Elzen 20,
8355 CX Giethoorn, 0521-342555
astridvanwaard@hotmail.com
Scriba:
Harry Besselse, p/a Beulakerweg 78a,
8355 AK Giethoorn, 0521-344266
scribagiethoorn@gmail.com
giethoorn.protestantsekerk.net
Kerkrentmeesters bankrek.nr
NL69 RABO 0322 0010 80
Diaconie bankrek.nr: NL39 RABO
361 2597 51

Eredienst. Aanvang 10.00 uur.

Op zondag 25 november gaat
onze eigen predikant Astrid van
Waard - Pieterse voor. Mevrouw
M. Withaar zal ons begeleiden
op het orgel en mevrouw M. Pet-
ter is de dienstdoende ouderling.
De uitgangscollecte is bestemd
voor het ouderenwerk. Tijdens
de dienst zal er oppas aanwezig
zijn voor de kleintjes. Kerkver-
voer: Hans Spitzen, tel. 360322.

Collecten opbrengsten.

Zondag 11 november: Kerk
€ 67,50 en Diaconie € 55,15.
De uitgangscollecte bedroeg
€ 57,40 en was bestemd voor
het binnenlands diaconaat.
Zondag 18 november: Kerk
€ 39,46 en Diaconie € 52,97.
De uitgangscollecte bedroeg
€ 60,30 en zal ten goede komen
aan het onderhoud van de
gebouwen. De bloemengroet
ging naar de fam. G. Stevens.
**Laatste zondag kerkelijk
jaar.**

Zondag 25 november, de zon-
dag die voorafgaat aan de eerste
advent, sluiten wij een kerke-
lijk jaar af. Tijdens deze dienst
gedenken wij gemeenteleden
die het afgelopen jaar gestorven
zijn. Dit jaar zullen wij de heer J.
Petter en mevrouw M. Smit-de
Goede gedenken. Hun namen
worden genoemd en daarna
wordt door of namens de fami-
lie een kaars aangestoken. Er
is ook een kaars voor degenen
die overleden zijn, maar niet bij
naam genoemd worden. Daarna
is er voor iedere kerkganger
gelegenheid om een lichtje aan te
steken voor iemand, die kortere
of langere tijd geleden gestor-
ven is, maar nog steeds gemist
wordt. Zo gedenken wij onze
gestorvenen. Zij zijn niet meer
bij ons, maar zij horen nog wel
bij ons. Gods trouw verbindt
ons.

Moderamen. Maandag 26
november komt het moderamen
bij elkaar in het Protestants Cen-
trum. Aanvang 20.00 uur.

Ouderlingoverleg. Maandag 3
december is er ouderlingover-
leg in het Protestants Centrum.
Aanvang 20.00 uur.

Catechisatie. Dinsdag 4
december is er catechisatie bij
Joran Smit thuis. Zo vlak voor
Sinterklaas maken wij voor
elkaar een mooie surprise. Hoe
goed kennen wij elkaar? We
beginnen om 19.30 uur.

Eeuwigheidszondag

*Die ons in "t hart geschreven staan,
die onze dagen deelden
maar in de dood zijn voorgedaan,
zij lieten ons de beelden.*

*Van zoet en droef herinneren,
van zoeken, hopen, wachten.
Zal in de starre, koude dood*

hun namen nog overnachten?

*Nooit wordt hun droefheid bodem-
loos:
God houd zijn handen open
en heel ons leven, doods en broos,
draagt Hij ons door vrees en hope.*

*Herinnert Hij zich niet hun naam
als wachters op de morgen?
Die in de nacht zijn voorgedaan,
zijn in zijn trouw geborgen.*

*De naam waarmee zij zijn
genoemd,
staat in Gods hand geschreven
en zal door alle donker heen
toch onuitwisbaar leven.*

*In Christus blijft die naam bewaard,
naar Hem mogen zij heten,
totdat de droom verkeert in zien,
geloven wordt tot weten.
Sytze de Vries*

Hopelijk in deze donkere tijd
voor u allen een lichtje naar het
mooie en zalig kerstfeest toe.
Een groet van Minie Kruidier

Kuinre / Blankenham

Prot. Gem. Ds. R. v.d. Hucht
H. de Cranestraat 107
8374 KL Kuinre, 0527-231220
rvdhucht@ziggo.nl
Scriba Kuinre:
scriba-kuinre@live.com
Scriba Blankenham: Mevr. C.A.
Appelo-de Ruiter,
Kerkbuurt 10, 8373 EG
Blankenham,
0527-202584
Postadres Protestantse Gemeente
Blankenham:
Kerkbuurt 9,8373 EG Blankenham
www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
Facebookpagina van de prot.
gemeente Kuinre en de prot.
gemeente Blankenham:
www.facebook.com/
pknkuinreblankenham

A.s. zondag 25 november,

is het de laatste zondag van het
kerkelijk jaar. We gedenken dan
de mensen van wie we in het
afgelopen jaar afscheid moesten
nemen. We noemen de namen
van hen die zijn heengegaan en
steken een lichtje aan. Ook kerk-
gangers worden tijdens de dienst
uitgenodigd om een waxinelichtje
aan te steken en zo een dierbare
te gedenken. De schriftlezing is
uit Psalm 91: 'Hij zal je bescher-
men met zijn vleugels, onder Zijn
wieken vind je een toevlucht.' In
Kuinre begint de dienst om 9.30
u en in Blankenham om 11.00 u.

Volgende week zondag 2 december is het Eerste Advent.

Er is een gezamenlijke dienst om
10.00 uur in Kuinre. Voorganger
is Ds.K.v.d.Kamp uit Kampen.

Advent.

Als je in de winkels kijkt, dan
begint kerst soms al half novem-
ber en lijkt het of kerst vooral
gaat over lekker eten, mooie kle-
ren, dure cadeautjes. Maar kerst
is meer dan dat. Advent helpt
ons om ons voor te bereiden
en echt te gaan begrijpen waar
Kerst over gaat. Zoals we ons
ook voorbereiden op een feest
of een bijeenkomst, zo hebben
we de Adventsperiode ook nodig
om toe te leven naar Kerst. De
bijbel staat vol met verhalen over
verwachting, verlangend uitzien

JEUGDDIENST?

Mail naar nieuws@
gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

naar... We lezen de vier advents-
zondagen Bijbelverhalen over
verlangen en hoop op een nieuw
begin.

**De gezamenlijke kerken-
raad** vergadert op donderdag
22 november om 19.30 uur in de
protestantse kerk te Blanken-
ham.

Koffieochtend ouderen. Op
woensdag 28 november is er in
de protestantse kerk Kuinre een
koffieochtend voor ouderen om
elkaar te ontmoeten. Aanvang
10.00 uur. Ieder is van harte wel-
kom, ook hen die niet bij een
kerk staan ingeschreven.

Bijbelkring. De eerstvolgende
bijeenkomst van de Bijbelkring
is op maandag 3 december om
13.30 uur in de protestantse
kerk Blankenham. Dit seizoen
staan de woorden van het Onze
Vader centraal. We kijken samen
naar de betekenis van dit gebed,
vroeger en nu. Van harte wel-
kom!

Zieken. In onze gebeden denken
we aan de zieken, aan hen die in
het ziekenhuis zijn en aan de zie-
ken thuis en in een verpleeghuis.
Ook bidden we voor hun familie
en naasten.

Met vriendelijke groet,
Ds.R.v.d.Hucht

Steenwijkerwold

Predikant: ds. E. van Veen,
tel. 58 85 68, ericvveen@ziggo.nl

scriba: S.C. Offringa, Mariënwold 13,
8341 PZ Steenwijkerwold
tel. 06 - 30 22 43 38, scriba.
pk.steenwijkerwold@gmail.com
Kerkelijk bureau: kerkelijkbureau@
pk-steenwijkerwold.nl

Zondag 25 november.

Aanvang: 09.30 uur. Voorgan-
ger: ds. E. van Veen. Organist:
Margreet van Dorsten. Ophaal-
dienst: dhr. W.D. Gaal. Eindcol-
lecte: Kerkkoor.

Deze zondag, de laatste zondag
van het kerkelijk jaar, herdenken
wij onze dierbaren die ons zijn
ontvallen. Dat roept bij ons aller-
lei herinneringen, emoties en
gedachten op, ook al is het al lan-
ger geleden. De dood doet ons
altijd stilstaan. Afscheid nemen
en loslaten heeft een enorme
impact op ons leven. Ze veran-
deren veel meer dan je denkt. Je
leven krijgt er een andere kleur
door. Het is goed om –ook in
de kerk– hierbij stil te staan.
We steken kaarsen aan de Paas-
kaars aan bij het noemen van de
namen, en iedereen die dat wil
mag ook zelf een lichtje aanste-
ken. Zo willen we als gemeente
samen met de betrokken families
stilstaan bij wie niet meer onder
ons zijn. Wie zij voor ons waren,
zij worden niet vergeten.

Jan Johan Flobbe, 70 jaar
Karlien Posthumus, 53 jaar
Jantje Pit-Raggers, 82 jaar
Anita ter Schure-Pit, 49 jaar
Corrie Veenstra-Jager, 88 jaar

Vervolg van pagina 11

Jan Liewe Bijl, 88 jaar
Aly Winters-Eker, 82 jaar
Baukje Oostra-Kempenaar, 90 jaar
Klaske Hornstra-Boer, 81 jaar
Janny Linthorst-Bijkerk, 62 jaar
Wiebold Hartkamp, 82 jaar

Geloofsgesprek. De gespreks-groep 'Kijk op geloof' komt bijeen op maandag 26 november in de consistorie, aanvang 19.30 uur. Het onderwerp is 'Geloof en avondmaal'. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij ds. E. van Veen, tel. 588 568 of bij dhr. H. Wubs, tel. 588 632.

Giften. Ds. van Veen heeft € 15,- ontvangen voor de kerk. Hartelijk bedankt voor deze gift.
Bloemen. Met een hartelijke groet en een bemoediging zijn de bloemen uit de dienst van zondag 18 november gebracht bij mevr. G. van Sleen, Kallenkoterallee 6.
Kontakt. Kopij voor het kerstnummer van Kontakt kunt u tot en met woensdag 6 december sturen naar: kerkelijkbureau@pk-steenwijkerwold.nl

Wij leven mee.

Als u iets te melden heeft of door te geven wat betreft pastoraat, neem dan gerust contact op met één van de ouderlingen of met de predikant. Het leven van mensen is vaak een weg van op en neer. Zo ook in onze gemeente. Sommige mensen hebben veel zorg nodig. Er zijn ook mensen voor wie de toekomst onzeker is of die wachten op spannende behandelingen of nadere onderzoeken. En dan zijn er de mantelzorgers die soms zwaar belast worden, maar hun werk met veel liefde doen. Alle zieken en hun verzorgers sterkte toegewenst! In Lindestede in Wolvega is opgenomen mevr. W. Verbeek-Wagter, en in het verpleeghuis Zonnekamp in Steenwijk, dhr. P. de Vries, Baarsweg.

Kerstviering voor ouderen.

De kerstviering voor ouderen (vanaf 75) jaar is dit jaar op donderdag 20 december in Hoogthij. Het programma duurt van 10.30 uur tot en met 14.00 uur. U krijgt hier natuurlijk een uitnodiging voor, maar wilt u zich alvast opgeven dan kan dat bij Petra van Beek, tel. 588 685 of de fam. Stegink, tel. 523 514.

Voor een dag van morgen

Wanneer ik morgen doodga,
vertel dan aan de bomen
hoeveel ik van je hield.
Vertel het aan de wind,
die in de bomen klimt
of uit de takken valt,
hoeveel ik van je hield.
Vertel het aan een kind
dat jong genoeg is om het te begrijpen.
Vertel het aan een dier,
misschien alleen door het aan te kijken.
Vertel het aan de huizen van steen,
vertel het aan de stad
hoe lief ik je had.
Maar zeg het aan geen mens,
ze zouden je niet geloven.
Ze zouden niet willen geloven dat
alleen maar een man
alleen maar een vrouw
dat een mens een mens zo liefhad
als ik jou.

Hans Andreus (1926-1977)
Uit: Al ben ik een reiziger

Met vriendelijke groeten,
ds. Eric van Veen

Vollenhove

Hervormdvollenhove.nl
redactie@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-stad: ds. D. Wolters, Steiger 27, 8325 HB Vollenhove tel. 0527-239291
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-Ambt: ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD Sint Jansklooster tel. 0527-239504 predikantambt@hervormdvollenhove.nl

Scriba: Dhr. H. Wijermars, Postbus 82, 8325 ZH Vollenhove. tel. 0527-243860 scriba@hervormdvollenhove.nl

Koster Grote Kerk: dhr. G. Bos, tel. 0527-241951.
Beheerder Hervormd Centrum "Tilvoorde": mw. N. Lassche-Remijnse, Tilvoorde: tel. 0527-241538 tilvoorde@hervormdvollenhove.nl

Koster Kapel: mw. F.Vis - van Dalen, tel. 0527-245337 kapel@hervormdvollenhove.nl

KERSTVIERING?

Mail naar nieuws@
gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

25 november 2018 om 10:00 uur in de Grote Kerk, in deze dienst hoopt ds. H.J.H. Pap voor te gaan. De organist is dhr. J. V. Bredewout en het lied voor de dienst is Lied 883. Collectes: Noodlijdende personen, instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodiens wordt verzorgd door Fam. J. Mondria, telefoon 246791. Er wordt in Tilvoorde op de jongste kinderen van onze gemeente gepast door: Femmie Hogendorf en Jetty Jongman.

25 november 2018 om 14:30 uur in de Kapel, in deze dienst hoopt ds. D. Wolters voor te gaan. De organist is dhr. J.P. van Eerde en het lied voor de dienst is Lied 883. Collectes: Noodlijdende personen, instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodiens wordt verzorgd door Fam. J. Mondria, telefoon 246791.

Agenda.

27 november 2018 om 20:00 uur, Cursus: Oude Testament, Kapel.
28 november 2018 om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.

30 november 2018 om 20:00 uur, Preek van de leek: Erik de Gast/Ds. Pap, Kapel.

3 december 2018 om 19:00 uur, Verkoop collectebonnen van 19.00-20.00 uur, Tilvoorde.

4 december 2018 om 19:45 uur, Vergadering GKV en gezellige avond, Tilvoorde.

5 december 2018 om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.

6 december 2018 om 20:30 uur, oefenen Cantorij, Grote Kerk.

9 december 2018 om 10:00 uur, Cantorij, Grote Kerk.

9 december 2018 om 17:00 uur, Gast aan tafel, de Voorhof.

11 december 2018 om 20:00 uur, Consistorievergadering Ambt, Kapel.

Bij de ochtenddienst in de Grote Kerk. In deze dienst gedenken we hen die ons zijn ontvallen en ons zijn voorgedaan. We luisteren naar een fragment uit het grootse hoofdstuk over de opstanding uit de Schrift. I Kor. 15.

Maar Christus is werkelijk uit de

dood opgewekt, als de eerste van de gestorvenen. 21 Zoals de dood er is gekomen door een mens, zo is ook de opstanding uit de dood er gekomen door een mens. 22 Zoals wij door Adam allen sterven, zo zullen wij door Christus allen levend worden gemaakt. 23 Maar ieder op de voor hem bepaalde tijd: Christus als eerste en daarna, wanneer hij komt, zij die hem toebehoren. 24 En dan komt het einde en draagt hij het koningschap over aan God, de Vader, nadat hij alle heerschappij en elke macht en kracht vernietigd heeft. 25 Want hij moet koning zijn tot dat 'God alle vijanden aan zijn voeten heeft gelegd'. 26 De laatste vijand die vernietigd wordt is de dood....

Gedenk de mens
die sterft
in het licht
van de Levende.
Hij is in liefde geborgen
Bij de Eeuwige.

Na de dienst is er gelegenheid voor koffiedrinken in de kerk.

Bij de middagdienst in de Kapel.

Op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar worden ook 's middags in de Kapel alle namen gelezen van gemeenteleden die ons het afgelopen jaar zijn ontvallen. We noemen hun namen in het vertrouwen dat die namen gegrift staan in de handpalm van onze God. Zoals lied 927 er zo mooi over zingt: 'Ik vergeet nooit de mens die ik maakte, in mijn handpalm gegrift staat je naam... Zou ik ooit je vergeten, zou ik ooit je verlaten? Nooit vergeet ik mijn eigen kind.' Tijdens deze dienst lezen we opnieuw een profetie uit Jeremia 31: 15-17. Tegen het volk dat bitter treurt, zegt God: 'Huil niet langer, droog je tranen.' God is een God van troost. Hij droogt onze tranen en schenkt ons een hoopvolle toekomst.

Bloemengroet. Er zijn afgelopen week, als teken van medele-

GOSPELCONCERT?

Mail naar nieuws@
gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

ven en als groet van de gemeente, bloemen gebracht bij Mw. Pit, Aak10, bij Mw. Kwast - Coenraads, Botter 22, bij Hr. Weijs, Grachtwal 13, in Marknesse, bij Dhr. Schurink, Marjolein 355 en bij Mw. Dragt- Mondria, Marjolein 336

Giften. De Diaconie ontving via Hennie Naberman € 10.00 voor Dorcas. Het College van Kerkrentmeesters ontving via Wim Schaap € 10.00 voor de dankdagcollecte en via Willy de Olde-Ruiter € 10.00 voor 'vrije besteding'. De Zendingscommissie ontving via mevr. A. den Hartog € 20.00 en via Margriet Hoogstede € 10,00. Hartelijk dank voor deze giften.

Zorgmaatje Vrijwilligersavond.

Maandag 26 november 2018 in de Johanneskerk te Sint Jansklooster is er een vrijwilligersavond. Vanaf 19.45 uur staat de koffie klaar en we starten om 20.00 uur. Het thema is: "Hoe herken je eenzaamheid?". Eenzaamheid is een veel voorkomend probleem waar u/jij ook mee te maken kunt krijgen bij je taak als vrijwilliger. Het is een complex probleem. Tijdens deze bijeenkomst willen we ingaan op deze problematiek. Onder andere zal aan de orde komen: Hoe herken je eenzaamheid? Hoe kun je de juiste vragen stellen? De avond wordt verzorgd door een tweetal professionals, Aline Vos en Annemiek Steenbeek, van Sociaal Werk de Kop. Voor deze vrijwilligersavond worden de vrijwilligers van de Gereformeerde Johanneskerk en de Hervormde Gemeente Vollenhove / Sint Jansklooster uitgenodigd en daarnaast willen we ook de ouderlingen en bezoekdames uitnodigen. Deze eerste gezamenlijke vrijwilligersavond is een vervolgstap in de samenwerking tussen de Zorgzame kerk van de Johanneskerk en Zorgmaatje van de Hervormde Gemeente. Mocht je interesse hebben in dit onderwerp, maar je bent geen Zorgmaatje ben je ook van harte welkom. Iedereen is welkom deze avond.

Herinnering Solidariteitskas. Solidariteit betekent zoveel als 'één voor allen en allen voor

Lees verder op pagina 13

Advertenties

"De Bijbel is geen boekje voor het bloeden."

Of het meest eigenzinnige, christelijke blad van Nederland bij ú past? Gewoon proberen. Zonder kosten. Zonder verplichting.

½ jaar
GRATIS
proberen!!

met Rikkert Zuiderveld
schrijver en muzikant

kritisch en betrokken
maandbladreveil.nl

Praat eens vrijblijvend met de makers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

TOE AAN EEN NIEUWE SITE VOOR UW KERK?

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl

Vervolg van pagina 12

één'. En daar draait het dan ook om bij de Solidariteitskas: kerkelijke gemeenten die elkaar helpen, die elkaar de hand toereiken. Weten dat je verantwoordelijk bent voor elkaar. En dat je elkaar soms moet geven wat nodig is: draagkracht. De solidariteitskas wordt gevuld door een vaste jaarlijkse bijdrage vanuit plaatselijke gemeenten binnen de Protestantse Kerk. Gemeenten die tijdelijk niet 'zelfvoorzienend' zijn, kunnen er een beroep op doen. Bijdragen uit de solidariteitskas zijn altijd tijdelijk, maar bedoeld om duurzaam op weg te helpen. Elkaar de helpende hand bieden, zo dragen we samen en delen we met elkaar. In mei van dit jaar heeft u een folder over de solidariteitskas ontvangen met daarbij de vraag of u een bijdrage wilde doen. Veel gemeenteleden hebben al bijgedragen aan de solidariteitskas, echter zijn er ook nog veel die dat (nog) niet hebben gedaan. Daarom worden er deze week herinneringen verstuurd naar de gemeenteleden die nog geen bijdrage hebben gedaan aan de solidariteitskas. Bijdragen.

Als gemeente vragen wij een bijdrage van €10. Voor elk belijdend lid wordt €5 afgedragen aan de Solidariteitskas. Het bedrag dat overblijft is bestemd voor onze eigen gemeente. Mogen wij rekenen op uw solidariteit en uw bijdrage? Zo helpt ook u mee aan de opbouw en het voortbestaan van de gemeenten en het bovenplaatselijk werk binnen de Protestantse Kerk.

U kunt uw bijdrage overmaken door middel van de bijgevoegde acceptgiro, maar dit kunt u ook doen via een overschrijving op IBAN-nummer NL73 RABO 0373 7311 08 t.n.v. CvK Hervormde Gemeente Vollenhove. Wilt u meer weten over de Solidariteitskas? Neem dan contact op met de kerkenraad, of kijk op de website www.pkn.nl/solidariteitskas.

Alvast hartelijk dank voor uw bijdrage.

What's Up nieuws.

De eerste activiteiten van What's Up zijn achter de rug. Naast What's Up thuis voor de Teens, worden voor de Kids en Teens activiteiten georganiseerd. De kids zijn een middagje bezig geweest met foto's, volgende week kunnen jullie een verslag lezen van de leuke activiteit. Vrijdagavond 16 november gingen de Teens op pad. Onderstaand een verslag van deze avond: Exodus.

Afgelopen vrijdag hebben we met 24 enthousiaste tieners de start activiteit beleefd. Die in het teken stond van het boek Exodus. Bij een groot aantal vrijwilligers thuis waren sfeervolle spel locaties ingericht. Op elke locatie ontdekten we door een spel, en een korte tekst, een deel van het verhaal. Maar ook één van de plagen. Balancerend met een bezem steel hebben we net als Mozes een staf hoog gehouden om de Amalekieten te verslaan. Op een andere locatie moesten we lege kratjes doorgeven, om zo droog de rode zee

ZENDINGSMIDDAG VAN DE KERK?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

oversteken. Om de plaag van de zweren te voelen zette iemand uit de groep een handvol wasknijpers op zijn gezicht.

Te voet trokken we net als het volk Israel, van locatie naar locatie. Bij elk spel kreeg je ook een onderdeel waarmee je een mini tabernakel kon bouwen. Een dop van een melk fles diende als koperen wastafel, en een paar vierkante schuimpjes als altaar. Dat was ook de opdracht die we mee kregen aan het eind van de avond; bouw je eigen tabernakel. Denk bijvoorbeeld aan What's Up (thuis, club, provider). Of een vaste plek op je kamer waar je elke avond bidt. Een plek waar God dicht bij jou kan zijn, en jij bij Hem.

We kijken dankzij de hulp van de vrijwilligers en het enthousiasme van onze tieners, terug op een geslaagde avond. We zijn blij en dankbaar dat we deze avond met jullie mochten beleven. En kijken nu al uit naar de volgende activiteit.

Rick, Marco, Johan, Henk. Inmiddels zijn we ook alweer druk met het voorbereiden van de volgende activiteiten. De eerstvolgende activiteit voor de Kids is What's in the game: What's in the game; Woensdag 12 december van 19.00u tot 20.30u in Tilvoorde hebben we alweer de tweede activiteit van What's Up Kids: What's in the game!

- * Durf jij het aan om een ander uit te dagen?
- * Welke uitdaging kies jij om de ander te verslaan?
- * Klim jij naar de top van de piramide?
- * Of daal je juist af naar beneden?

Meld je aan voor deze super spannende avond vol uitdaging voor 28 november aan door een mail te sturen naar: whatsupvollenhovekids@gmail.com. (De kosten voor deze avond zijn €2,00). Een hartelijke groet van de jeugdraid

Verkoop Stichting Dorotty Oekraïne.

Op 29 en 30 november organiseert Stichting Dorotty Oekraïne de jaarlijkse verkoop in 'het Trefpunt' in Zwartsluis. Zo zullen onder andere verschillende zelfgemaakte lekkernijen, spullen uit Oekraïne, kaarten, kerstartikelen, bloemstukken, kransen en deurhangers aanwezig zijn. Doel van dit alles is om geld bij elkaar te krijgen voor het werk in Oekraïne. Onze stichting geeft hulp, in de breedste zin van het woord, aan mensen in de omgeving van Beregovo. Dit plaatsje ligt 10 kilometer over de Hongaarse grens. Het gaat daarbij om kleinschalige hulp aan mensen of instellingen met een acuut probleem. We proberen concrete en praktische hulp te geven

BIJZONDERE THEMA-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

om zo de mensen perspectief te geven op een beter bestaan. U kunt daarbij bijvoorbeeld denken aan het verbeteren van een woning. Ook geven we financiële hulp bij het kopen van medicijnen of een medische behandeling en bij de aanschaf van een koe of een paard, brandhout of een zak aardappelen. Geweldig en dankbaar werk waar we nog lang mee door hopen te gaan. De nieuwsbrieven en meer informatie over de projecten kunt u vinden op onze site www.dorotty.nl <http://www.dorotty.nl> Het zou fijn zijn als u ons werk wilt steunen. Daarom hopen we u op één van de beide dagen te mogen begroeten. We zijn geopend op donderdag van 09.30 tot 17.00 uur en 's avonds van 19.00 tot 21.00 uur en op vrijdag van 09.30 tot 17.00 uur. De gratis koffie staat klaar! Mieke en Jurrie Zandbergen

Vollenhove STAD

Ds. D. Wolters, Steiger 27,
8325 HB Vollenhove, 0527-239291
E-mail:
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Gedenken. Het volgende gedicht uit 'Wachters in de nacht' van Sytze de Vries geef ik u mee ter overweging bij het gedenken van de overleden gemeenteleden komende zondag:

*Uw droefheid is niet bodemloos:
God houdt Zijn handen open.
Het brekend leven, doods en broos
draagt Hij door vrees en hopen.
Herinnert Hij zich niet hun naam
als wachters op de morgen?
Die in de nacht zijn voorgegaan
zijn in Gods trouw geborgen.*

*De naam, waarmee zij zijn
genoemd
staat in Gods hand geschreven
en zal door alle donker heen
toch onuitwisbaar blijven.
In Christus is hun naam bewaard,
naar Hem blijven zij heten,
Hij wekt hen uit de slaap en zal
hen van de dood genezen.*

*Gedenkt hen, die gestorven zijn;
Gods licht zal voor hen dagen,
en alle tranen, alle pijn
zal Hij zich eigen maken,
totdat de droom verkeert in zien,
verwachten wordt tot weten
en wij in zijn volmaakte licht
voorgoed in Christus leven.*

Met een hartelijke groet,
Dick Wolters

Vollenhove AMBT

Ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88,
8326 AD, Sint Jansklooster,
0527-239504.
E-mail:
predikantambt@hervormdvollenhove.nl
E-mail:
scriba@hervormdvollenhove.nl

Meeleven met.

Dhr E. Rook Oppenswolle 56 is opgenomen in het ziekenhuis te Meppel. De zieken thuis en in de ziekenhuizen wensen we Gods nabijheid toe.

Pleidooi voor de Psalmen.

'Mijn boek wil in het bijzonder duidelijk maken dat het regelmatig zingen en bidden van de Psalmen een transformatie bewerkt. Het verandert op het diepste niveau ons verstaan van wie wij zijn, of liever, wie, waar, wanneer en wat we zijn: we zijn schepselen die bepaald zijn door ruimte, tijd en materie, en howel we als vanzelfsprekend uitgaan van ons normale begrip hiervan, geef ik ter overweging dat de Psalmen, vriendelijk, maar met vaste hand ons begrip van al deze dingen zullen transformeren. Zij willen daarmee ons veranderen....' (N.T. Wright)

Ten slotte,
*Een leugen kan al half de wereld
rondgereisd zijn terwijl de waarheid
zijn schoenen nog aan het aandoen is.* (C.H. Spurgeon)

Ontvangt allen een vriendelijke groet vanuit de pastorie aan de Leeuwte,
ds. H.J.H. Pap

Wanneperveen / Belt-Schutsloot

Ds. W.J. Menkveld, Veneweg 33
7946 LC Wanneperveen, 0522-701108
b.g.g. 06-40428018, jmenkveld@solcon.nl
Scriba: mev. R. Lok-Lok,
Noorderweg 57, 8066 PW
Belt-Schutsloot, 038-3867486
scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl
Protestantse kerk Wanneperveen,
06-51038124
IBAN: NL27 RABO 0367 1544 63
t.n.v. het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Wanneperveen/ Belt-Schutsloot
www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl

Diensten 25 november – laatste zondag kerkelijk jaar.

Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld.
Wanneperveen 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld.
Laatste zondag kerkelijk jaar.

A.s. zondag is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Wij herdenken dan in onze gemeente de gemeenteleden die het afgelopen kerkelijk jaar zijn overleden. Dit zijn:

21 maart 2018 - Geert Halfmouw - 85 jaar
8 september 2018 - Roelofje Minnema-Meijer - 85 jaar
28 oktober 2018 - Jack Waas - 78 jaar

*De dood is niet het eind.
U haalt ons uit het stof.
Dan staan we op. We mogen mee.
We wonen in uw hof.
De dood is niet het eind.
De deur zal opengaan
en iedereen die U bevrijdt,
zal zingend voor U staan.*

We wensen allen, maar in het bijzonder degenen die het afgelopen jaar te maken kregen met rouw en verdriet en een dierbare in hun midden missen, een troostvolle en gezegende dienst toe.

Diensten 2 december – 1e Advent

Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld

– doopdienst.

Wanneperveen 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld. In beide dorpen is er een extra collecte voor kerk en onderhoud.

Doelcollecte diaconie voor de maand november.

Hospice Het Riemkehuis in Steenwijk Ernstig zieke mensen voor wie geen genezing meer mogelijk is, willen de laatste fase van hun leven graag thuis doorbrengen. Maar soms behoort thuis sterven niet meer tot de mogelijkheden, terwijl een vertrouwde omgeving dan juist zo belangrijk is, zowel voor de patiënt als voor de familie. Bijvoorbeeld omdat de zorg voor de familie te zwaar is, of omdat het huis niet geschikt is voor de verzorging. Dan kan een hospice zoals 'Het Riemkehuis' een goed alternatief zijn.

Een hospice wordt ook wel een 'Bijna Thuis' genoemd. De zorg in een 'Bijna Thuis' is vergelijkbaar met de zorg die thuis aan terminale cliënten geboden kan worden. Er is in feite sprake van een verplaatste thuissituatie.

Hospice het Riemkehuis is een non-profit organisatie, en werkt uitsluitend met vrijwilligers. De Stichting ontvangt enige subsidie van de overheid, maar is grotendeels afhankelijk van donaties en giften.

Namens de diaconie van harte bij u aanbevolen.

Oppas W'veen en BS: Zie www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl, onder: rooster.
Rooster bloemendienst W'veen.

25/11 – Fam. K.J. Rossing en fam. S. Smit.
02/12 – Fam. K. ter Horst en fam. R. Stoter.

Bloemen.

De bloemen van afgelopen zondag in BS gingen ter bemoediging naar de heer Kokshuis.

Verantwoording.

De diaconale collecte voor Hospice Riemke Huis te Steenwijk bedroeg vorige week € 99,30.

Collectemunten.

Maandag 3 december is de laatste gelegenheid dit jaar om uw voorraad collectemunten aan te vullen. U kunt tussen 18.45 en 19.45 uur terecht bij Gerrit Knobbe.

Bediening Heilige Doop.

Op zondag 2 december a.s. zal in Belt-Schutsloot de Heilige Doop bediend worden aan Aron, zoon van Richard en Marlon Jordens en broertje van Daan en aan Twan, zoon van Sander en Corine Klaver.

Welkomscmissie.

Gea Snel en Roswitha Stam hebben een aantal jaren namens de kerk bezoeken gebracht aan nieuwe inwoners van Belt-Schutsloot. Zij brachten voor de nieuwe bewoners een bloemetje mee en vertelden wetenswaardigheden over De Belt en de kerk. Zij hebben onlangs de kerkenraad laten weten dat ze hiermee zijn gestopt. Dames, namens de kerkenraad hartelijk bedankt voor jullie inzet in de afgelopen jaren. De kerkenraad is dus nu op zoek naar

Vervolg van pagina 13

een paar dames en/of heren die dit bezoekwerk op zich willen nemen. Lijkt dit je wel leuk of wil je meer informatie stuur dan een mailtje naar scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl of bel 3867486.

Jarigen december.

Volgende maand hopen D.V. onderstaande 80+ers uit onze gemeente hun verjaardag te vieren:

1-12 Mw. R. Vos-Knol, 90 jaar.
1-12 Mw. M.C. Mertens, 85 jaar.
9-12 Mw. K. ten Wolde-Manden, 80 jaar.
14-12 Dhr. E. Knol, 86 jaar.
20-12 Dhr. R. v.d. Linde, 82 jaar.
21-12 Dhr. A. Rodermond, 89 jaar.
27-12 Dhr. A. Nijenhuis, 82 jaar.
29-12 Dhr. L. Jonkman, 81 jaar.
Allen van harte gefeliciteerd en een fijne dag toegewenst.

Met een vriendelijke groet, namens de kerkenraad, Roelie Lok-Lok.

Vanuit de gemeente.

Mw. Hendriks verblijft nog in het 't Vonder in Ruinerwold, het duurt wat langer dan gehoopt. Het herstel gaat langzaam.

Mw. Heidema verblijft nog in Zonnekamp i.v.m. de operatie en het herstel van haar man.

Niet thuis kunnen zijn als je dat graag wilt valt niet mee. We hopen voor beiden dat er spoedig verandering komt.

Bereikbaarheid per mail.

Ik probeer mijn mail heel regelmatig te lezen en er ook goed op te reageren als dat nodig is. Dat betekent dat ik vrijwel elke dag mijn mail lees. Echter, op vrijdagavond als ik de liturgie heb verstuurd (voor 19.00) dan gebeurt

REGIONALE DOVENDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

het nogal eens dat mijn computer uitblijft tot zaterdagavond. Als iemand vragen of opmerkingen heeft over de liturgie dan kunt u beter bellen. Dat geldt ook voor andere boodschappen. Reken er niet op dat ik vrijdagavond of zaterdag overdag mijn mail lees. Hetzelfde geldt voor de zondag. 's Ochtends voor de dienst kijk ik altijd of er berichten zijn die van belang zijn voor de dienst. Daarna lees en beantwoord ik geen mail meer tot maandagochtend.

Vanuit de Pastorie.

Ik las in het voorwoord van een boek de volgende woorden van de auteur:

In dit boekje reageer ik op een aantal dingen die ik in het kerkelijke leven en de theologische wereld regelmatig tegenkom en die mij zorgen baren. Ik richt me daarbij niet zozeer op mensen buiten de kerk. Voor we tot hen het woord richten, moeten we eerst maar eens orde op zaken stellen in de kerk zelf. Daarbij gaat het me niet om aantallen, maar om de kwaliteit van wat er in de kerk gebeurt. Het gaat me ook niet om allerlei details, maar om de hoofdzaken van het geloof. Waar gaat het om in de kerk?

U kunt zich voorstellen dat ik het boek waar dit voorwoord in stond met belangstelling ben gaan lezen. De eerste bladzijden spreken me aan en als dat geldt voor het hele boek dan zal ik er nog meer over schrijven. In ieder geval ben ik het roerend met deze inleidende woorden eens. Die zijn ook de reden voor de preken over de 10 geboden die ik bezig ben te houden. Deze week zal ik die draad weer oppakken. De preek zal dat gaan over: geen andere goden. Afhankelijk van de volgorde die je kiest is dit het eerste of het tweede gebod. In ieder geval is het een heel belangrijk gebod. God wil Zijn plaats in ons leven (en in de kerk) niet delen met iets of iemand anders. Ik hoop

dat u er allemaal weer bij bent.

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld.

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr. T. Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 25 november 2018.

In deze dienst hoopt onze eigen predikant ds. Gerrit van den Dool voor te gaan. Ouderling van dienst is Martinus Berger en het orgel wordt bespeeld door Menno van der Vinne. De uitgangscollecte is voor het plaatselijk pastoraat. De ontvangst is door David Raggars en de bloemen worden bezorgd door Henk Hop. De zorg voor de kinderen is in handen van Cathi. De ophaaldienst wordt verzorgd door Cor Sijbesma (0521-588093) en de opname van de dienst wordt rondgebracht door Hilbert Duursma.

Bij de diensten.

Vandaag herdenken we de mensen die in het afgelopen jaar zijn overleden. We steken kaarsen aan om hen te gedenken en hun namen worden genoemd, zodat we hen niet vergeten. Er wordt ook een kaars aangestoken voor degenen die op deze zondag niet genoemd worden, maar die

BIJZONDER CONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

een ieder van ons persoonlijk in zijn of haar hart draagt. 'Als wij dagelijks bedachten hoe wij later de andere zullen missen, zouden wij elk uur van ontmoeting in het land der levenden waardeeren als een kostbaar geschenk'.

Collecten.

Diaconie € 23,75; Kerkrentmeesters: € 27,00; de uitgangscollecte voor het orgelfonds bedroeg € 34,20. Allen hartelijk dank voor uw gaven.

Bloemen.

De bloemen zijn als groet en bemoediging gegaan naar Hildegard Ruiters.

Waar geloof het meest kost.

"Bid voor ons." Dat is vaak het eerste dat vervolgd christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen ervaring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Toen Naomi uit Mali op haar twaalfde christen werd, zette haar islamitische familie haar uit huis. Naomi heeft een bewogen leven achter de rug. Haar man werd vermoord om zijn geloof. Momenteel verschaft Naomi onderdak aan twee zussen, die haar jarenlang vervolgd. Ondanks Naomi's gastvrijheid, stellen haar zussen zich vijandig op. Bid voor Naomi en haar zussen.

Agenda. Op 28 november is er om 20.00 uur kerkenraadsvergadering in het lokaal van de kerk.

Kopij GZ.

De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 25 november 12.00 uur bij de scriba. Het kan natuurlijk ook via kerk.willemsoord.nl

"Zeven maal om de aarde te gaan"

Zeven maal om de aarde te gaan
Als het zou moeten op handen en voeten
Zeven maal, om de éne te groeten
Die daar lachend te wachten zou staan
Zeven maal om de aarde te gaan

Zeven maal over de zeeën te gaan

Schraal in de kleren, wat zou het mij deren Kon uit de dood ik die ene doen keren
Zeven maal over de zeeën te gaan
Zeven maal, om met zijn tweeën te staan
(Ida Gerhard)

Namens de kerkenraad een hartelijke groet aan u allen. In het bijzonder aan u die door ouderdom of ziekte aan huis gebonden zijn.

Henry Bos ouderling-scriba

Van de predikant.

Deze zondag noemen wij in de dienst de namen van hen die ons in het afgelopen Kerkelijk Jaar ontvallen zijn.

En nu nog maar alleen
het lichaam los te laten -
de liefste en de kinderen te laten gaan
alleen nog maar het sterke licht
het rode, zuivere van de late zon
te zien, te volgen - en de eigen weg te gaan.
Het werd, het was, het is gedaan.

Dit gedicht over afscheid moeten nemen van M. Vasalis, dat als titel draagt 'Sub finem' ('tot aan de grens') is sinds de verschijning van haar laatste bundel 'De oude kustlijn' klassiek geworden. We mogen vertrouwen dat die 'eigen weg' ons brengt in het Licht van de Eeuwige. Zo gaven wij onze geliefden uit handen en legden hen in handen van de levende God.

Dit vertrouwen is ook prachtig verwoord door Ria Borkent, o.a. te vinden in Zingend Geloven V, 61:

Gij kent bij hoog en laag in uw domein
hen die ontslapen zijn.
Zoals een vogel aan het nest ontstegen
gaat op geheime wegen,
zoals een zaad van ongekende

Lees verder op pagina 15

boekbesprekingen

DOOR DS. A. HEKMAN, ASSEN

Kerkenwerkagenda 2019. Uitg. KoK Boekencentrum Utrecht, 2018. Prijs € 9,99

Een agenda voor iedereen die actief is in een kerkelijk ambt of op andere wijze binnen de kerk. Het bevat onder meer een Bijbelrooster, gegevens van het kerkelijk jaar, kerkelijke adressen, feest- en gedenkdagen van meerdere religies, een jaarplanner 2019 en 2010.

Wereldgeschiedenis van Nederland. Onder redactie van Lex Heerma van Voss e.a. Uitg. Ambo/Anthos Amsterdam 2018. Prijs € 39,50

Meer dan honderd Nederlandse onderzoekers op het gebied van geschiedenis en cultuur vertellen het wereldwijde verhaal van onze geschiedenis. Zij laten zien hoe Nederland de wereld door

de eeuwen heen mede heeft vormgegeven, en andersom: hoe Nederland zich onder invloed van verre en nabije burens heeft ontwikkeld. Via een jaartallenoverzicht kan de lezer naslaan welk gebeuren in een bepaald jaar van betekenis is geweest. Een prachtig en leerzaam naslagwerk. Het boek is een uitgave van het Huygens Instituut voor Nederlandse geschiedenis en literatuur.

De Moderne Devotie. Spiritualiteit en cultuur vanaf de late Middeleeuwen. Anna Diabacova en Rijklof Hofman (redactie), 2018 Uitg. WBOOKS. Prijs € 24,95

De Moderne Devotie is een van de meest invloedrijke initiatieven uit de Nederlandse geschiedenis. Het eerste overzichtswerk waarin deze laatmiddeleeuwse beweging in al haar schakeringen in een bredere context wordt geplaatst. Met aandacht voor haar Europese uitstraling, inspiratiebronnen, parallelle stromingen, de beeld-

vorming door de eeuwen heen en de Moderne Devotie nu. We maken kennis met mensen en hun literatuur, kunst en cultuur vanaf het gebied rondom de IJssel tot ver daarbuiten. Het boek bevat vele foto's en afbeeldingen en heeft een voorname uitstraling.

De grafdelvers. De laatste winter van de Weimarrepubliek. Rüdiger Barth & Hauke Friederichs. Uitg. Hollands Diep Amsterdam 2018. Prijs € 24,90

Beide auteurs vertellen van dag tot dag over de laatste tien weken van de Weimarrepubliek aan de hand van dagboeken, brieven, krantenartikelen en historische documenten. Winter 1932-1933 balanceert de Weimarrepubliek op de rand van de afgrond. De economie ligt in puin, het politieke klimaat wordt guurder en tussen communisten en nationaalsocialisten breken straatgevechten uit. In de Rijksdag wordt een machtsstrijd gevoerd. Binnen een tijdsbestek van enkele

weken beslist een handvol mannen, onder wie Hitler, over het lot van Duitsland. Een spannend en indrukwekkend boek over een geschiedenisperiode die duidelijk maakt dat de weg naar de afgrond actueel blijft.

Gezamenlijk Zondagsblad zoekt kerkenbezoekers

Het Gezamenlijk Zondagsblad wil graag zijn contacten met de plaatselijke kerken versterken. Dat is hard nodig want in veel kerkelijke gemeenten is het GZ (bijna) onbekend.

Wij zoeken enkele enthousiaste GZ-lezers die in hun regio de contacten tussen het GZ en de plaatselijke gemeenten willen helpen opbouwen. Dat kan door bezoeken te brengen, maar ook door gerichte informatie door te geven. Uiteraard doet u dit vrijwilligerswerk in nauw contact met het redactiekantoor in Wierden.

Graag geven we u vrijblijvend meer informatie. Bel of mail daarvoor met Johan ten Brinke: johan@topic-cc.nl tel. 0546 - 577475.

Vervolg van pagina 14

waarde
gezaaid wordt in de aarde,
zo keert de levensadem tot U weer,
zo daalt het lichaam neer.

Gij kent de mens, uw eeuwig eigen-
dom,
al slaat de bladzij om.
Komen en gaan: de keerkring van
het leven
staat in uw boek geschreven.
Gij legt uw hand op wie U toebe-
horen;
zij zijn als nieuw geboren.
Uw liefde, Heer, vanaf de moeder-
school
is sterker dan de dood.

Zo gaan we een nieuw kerkelijk
jaar binnen, waarin na Marcus
Lucas overwegend onze evange-
list zal zijn. Aan hem hebben we
het ons vertrouwde Kerstver-
haal te danken. Bijzonder in zijn
evangelie is onder meer zijn aan-
dacht voor vrouwen (Elisabeth,
Maria!), voor het 'verloren' (de
gelijkenis van de twee zonen en

de barmhartige vader!) en voor
armoede en rijkdom ('Zalig de
armen!', zegt Jezus bij Lucas).
In de weken van Advent is de
kleur in de kerk paars, de kleur
van inkeer en boete. Advent
betekent '(aan)komst'. Temidden
van de vele duisternissen van
deze wereld zien we uit naar het
doorbreken van Gods toekomst,
die verankerd is in de komst
van Hem wiens komst wij met
Kerstmis vieren. Het zijn weken
van voorbereiding, die zich qua
strekking en stemming duidelijk
onderscheiden van de Kersttijd.
Met het oog daarop doen we er
goed aan met onze kerstliederen
en - vieringen echt te wachten
tot de Kerstnachtdienst. Er zijn
ons vele wonderschone advents-
liederen gegeven. Heel bijzonder

blijf ik toch wel lied 445 vinden,
van Jochen Klepper, met daarin
de volgende regels:

God lijkt wel diep verborgen
in onze duisternis,
maar schenkt ons toch een
morgen
die vol van luister is.

Op vrijdag 30 november komt
de catechesekring 12-18 jaar
weer om 19 uur bijeen in de
pastorie.

Een hartelijke groet aan u,
aan jou,
ds. Gerrit van den Dool

Familieberichten kunt u mailen: henriette@topic-cc.nl, of sturen: Topic, Burg. J.C. van
den Bergplein 34, 7642 GT Wierden. Berichten die maandag vóór 10.00 uur binnen zijn,
worden opgenomen in de krant van die week, die op vrijdag of zaterdag bij de abonnees
arriveert. Het tarief is € 0,39 per mm hoogte, per kolom, exclusief 21% BTW.
Eén kolom is ca. 4 cm breed. Familieberichten bestaan uit 2-koloms advertenties.

Kerk bij Dickens kerst Steenwijk

De protestante gemeente Steen-
wijk neemt haar missionaire taak
serieus. Daarom doet de taak-
groep 'Anders naar Kerst' ook
dit jaar mee aan het evenement
Dickens kerst in Steenwijk. De
werkgroep organiseert allerlei
activiteiten bij de Grote Kerk en
toont hierbij haar betrokkenheid
met de wereld. Er komt een kerst-
wensboom te staan, diverse koren
treden op en er worden bij diver-
se stands kerstspullen, kniepertjes,
snert en andere lekkernijen ver-
kocht. De verhalenverteller is dit
jaar niet te vinden onder de toren,
maar vertelt vanuit pand Zoer.

zaterdag 15 december, 15.00 - 22.00 uur,
Steenwijk, Grote Kerk, Kerkstraat 16

Kerstwelkom in Borger

De Goede Herderkerk zet haar
deuren op in een speciale kerst-
welkomdienst. Dominee R.C.E.
Lafeber uit Gorredijk gaat voor
en zal meer vertellen over het
thema 'Belasting!'. Muzikale bege-
leiding komt van het Elspeets
Mannenensemble onder leiding
van Dick van Asselt, organist
Geert Meijer uit Zuidwolde en
trompettist Gerben Bakker uit
Meppel. Een kwartier voor aan-
vang is er tijd voor samenzang.

Zondag 9 december, 19.00 uur, Borger,
Goede Herderkerk, Hoofdstraat 9-11

Van Byzantijs tot evergreens in Assen

Het Byzantijskoor Drenthe
en de Side Table Singers treden
weer samen op: een duoconcert
in kerst sfeer. Het Byzantijskoor
Drenthe is gespecialiseerd in de
Oosters-Orthodoxe zangtradi-
tie, denk aan Byzantijnse gezan-
gen en Kozakken- en Slavische
volksliederen. De Side Table
Singers is een gemengd kamer-
koor met een breed repertoire,
variërend van licht klassiek tot
evergreens. Samen verzorgen
zij een programma dat in het
teken zal staan van de naderende
kerstdagen.

Zondag 9 december, 15.00 uur, Assen, RK kerk Maria
ten Hemelopneming, Dr. Nassaulaan 3B, €12 (voorver-
koop €10), reserveren: www.byzantijskoor-drenthe.nl/contact

Christmas Show à la Johnny Cash

De Def Americans laten Johnny
Cash herleven met hun optreden
in de Zwolse Dominicanenkerk.
Zanger Johnny Cash werd bekend
door zijn vele countryhits als 'Walk
the line', 'Ring of Fire' en 'Folsom
Prison Blues'. Wat veel mensen niet
weten, is dat 'de man in het zwart'
- zoals hij ook wel werd genoemd
- een groot aantal gospels geschre-
ven heeft. Speciaal voor dit optre-
den hebben de Def Americans een
set met de gospels van "The Man
In Black" samengesteld.

Vrijdag 14 december, 20.00 uur, Zwolle, Dominicanen-
kerk, Assendorperstraat 27, € 27,50

Kerstspecial Reveil

Het onafhankelijk
christelijk maand-
blad Reveil geeft
voor de zesde keer
een kerstspecial uit, bedoeld om
te verspreiden in de week voor
kerst. In deze uitgave staat het
kerstevangelie centraal. Het is
een veelkleurig magazine met
columns commentaren, inter-
views en bijbelse bezinning.
Bestellen kan vanaf 10 ex voor
50 cent per ex (excl. verzend-
kosten). Verschijning in week
49. Bestellen is mogelijk t/m 27
november, vóór 12.00 uur via
www.maandbladreveil.nl of mail
naar info@maandbladreveil.nl

Synode van Dordrecht (2)

Acta Ofte Handelinghen Des Nationalen Synodi

De Nationale Synode van
Dordrecht van 1618-1619
wordt dit en volgend jaar
herdacht. De synode werd
gehouden in de Kloveniers-
doelen, in de oudste stad van
Holland.

DOOR DR. JAN DIRK
WASSENAAR,
HELLENDORP

Het oudste boek
dat ik in mijn bezit heb, is Acta
Ofte Handelinghen Des Nationa-
len Synodi. Isaac Iansz. Canin uit
Dordrecht drukte het in 1621. Ik
kocht het exemplaar uit de nala-
tenschap van J.A. Noordmans
(1923-2013), zoon van de bekende
theoloog dr. O. Noordmans (1871-
1956).

Drukker Jan Canin

Als drukker trad Isaac Canin in
de voetsporen van zijn vader Jan
Canin, die in 1534, vermoedelijk in
Gent, werd geboren. Omwille van
het geloof - hij was calvinist - ves-
tigde hij zich later in Emden, waar
toentertijd een omvangrijke gere-
formeerde gemeente was. In 1567
vertrok hij naar Wezel. Enkele
jaren later, in 1571, verscheen
een Nederlandse bijbelvertaling,
zonder vermelding van uitgever
en plaats van uitgave. Op grond
van het drukkersmerk wordt die
aan Canin (en Anthoni van Leest)
toegeschreven. Waar de man
toen woonde, is
niet bekend. Wel
is zeker dat hij in
1569 uit Wezel
vertrok en in 1573
in Dordrecht
woonde: hij werd
toen tot ouderling
van de gereformeerde gemeente
aldaar verkozen. Overigens kan
de Canin-bijbel niet in Dordrecht
verschenen zijn, want daar heerste
in 1571 nog het katholieke regime

IN DE JAREN 1618 EN 1619 WERD DE
NATIONALE SYNODE VAN DORDRECHT
GEHOUDEN OM EEN AL LANG SLEPEND
GESCHIL TUSSEN DE REMONSTRANTEN
EN DE CONTRAREMONSTRANTEN OP
TE LOSSEN.

van Filips II. Pas in 1572, nadat tal
van steden in Holland en Zeeland
zich vrij van het Spaanse gezag
hadden verklaard, konden calvinis-
ten zich zonder problemen in de
stad vestigen.

Psalmberijming

Canin sr. maakte naam als druk-
ker van de (gereformeerde) Deux
Aesbijbel. Soms publiceerde hij de
complete bijbel, soms alleen het
Nieuwe Testament. Zijn uitgave
van 1571 wordt ten onrechte wel
als 'Dordtse bijbel' aangeduid,
maar zijn latere edities dragen die
naam met recht. In de jaren vanaf
1579 speelde Canin, die in 1577
een van de beste uitgaven van de
Bijencorff van Filips van Marnix van
Sint Aldegonde had verzorgd, een
belangrijke rol in de poging om
de uitgave van diens psalmberij-
ming te verhinderen. Uiteindelijk
slaagde die poging. De genoemde
berijming verscheen toch, in 1591,
maar inmiddels was het pleit in de
kerkelijke praktijk al beslecht: de
berijming van Petrus Datheen had
gezegevierd.

In de ban

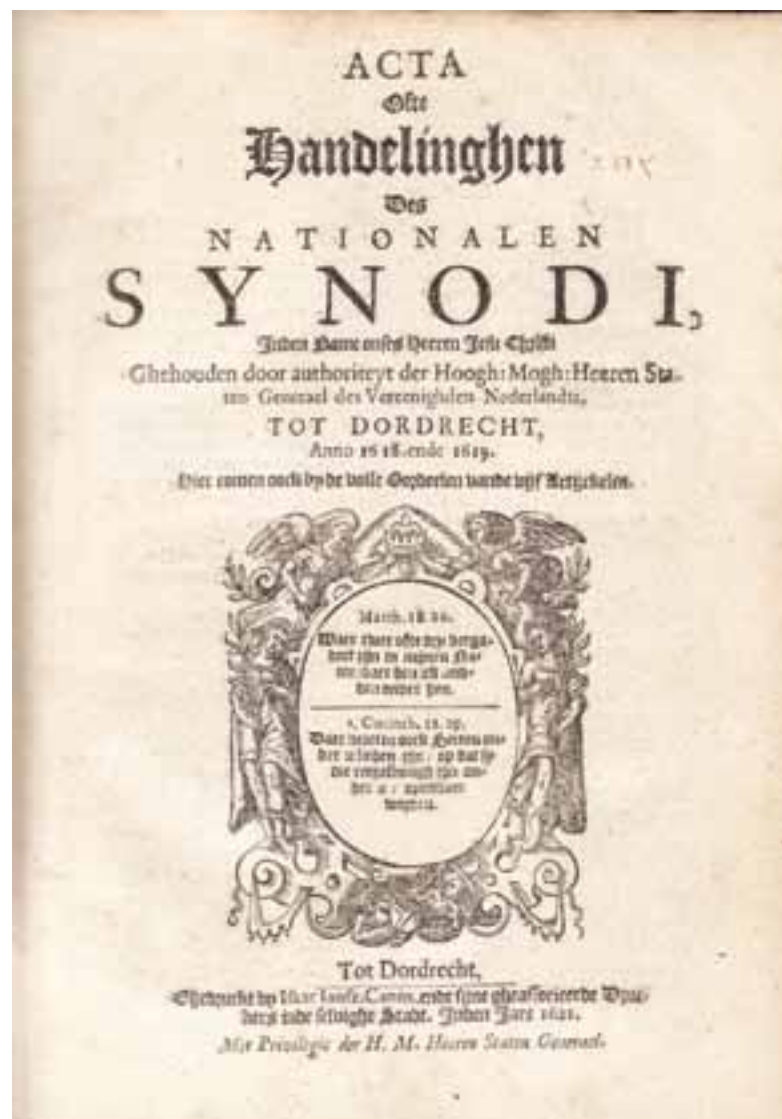
In 1580 raakte Jan Canin in con-
flict met de kerkenraad, omdat
hij op instigatie van ds. Hermanus
Herberts het Wonderboek
van de wederdoper David Joris
had uitgegeven. Hij werd in de
ban gedaan. Nadien hield Canin
zich enige tijd stil. Hij gaf 'godza-
lige boecxkens' uit, teneinde 'de
swerte vlack af te
reynigen'. In 1591
gaf hij de verkla-
ring van de Hei-
delbergse Cate-
chismus van ds.
Hendrik van den
Corput, uit het
Latijn vertaald door ds. Jeremias
Bastingius, uit. Maar in 1597 raak-
te hij weer verdacht, deze keer
wegens het drukken en uitgeven
van de Biestkensbijbel.

Na het overlijden van Canin Sr.
namen zijn zoons Abraham en
Isaac zijn bedrijf over. Zij zetten
onder andere de traditie van het
uitgeven van bijbels nog bijna twin-
tig jaar voort.

Synode

In de jaren 1618 en 1619 werd de
nationale synode van Dordrecht
gehouden om een al lang slepend
geschil tussen de remonstranten
en de contraremonstranten op te
lossen. De synode heeft de boek-

handel zeer veel werk opgeleverd.
Willem Heijting spreekt zelfs over
'een zekere overspannenheid'.
'De drukpersen kreunden al jaren
onder de stortvloed van pam-
fletten die de strijdende partijen
tegen elkaar uitbrachten, en dat
zou ook na de synode nog een tijd
doorgaan. Maar toen de synode
was afgelopen, moesten ook nog
eens met grote spoed de stukken
van de synode gepubliceerd wor-
den, alle in verschillende talen en
in grote aantallen.'

DE 4 LINDEN
MAKELAARDIJ

drok Al ruim 100 jaar advies en woningstoffering op maat

DECORETTE HUBO

- Gordijnen
- Laminaat
- Behang
- Kasten op maat
- Vloerbedekking
- Zonwering
- Accessoires
- Kortom... alles!

DECORETTE WONDATLIEG

De Weyert 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

Vraag vrijblijvend offerte.

HOVENIERSBEDRIJF

Waar uw wens ons werk is.

JAN LOGTMEIJER

Al 29 jaar een begrip

Markeweg 113
8398 GM Blesdijke
Telefoon (0561) 45 27 08
Mobiel: 06 - 55 76 51 20

KWALITEIT ZONDER COMPROMIS

VAN DER GRAAF BV PRODUCTENT VAN:

- "G.V." TROMMELMOTOREN
- "G.V." FRIKTIEKOPPELINGEN
- "G.V." TANDWIELKASTEN

Tel.: 0527-241441
Fax: 0527-241488
info@vandergraafpte.nl
www.vandergraafpte.nl

Van der Graaf
Power Transmission Equipment

Bouwbedrijf Bart Smit
Beulakerweg 131c
8359 AE Gieddooen
tsc: 0521 - 38 00 00
info@bouwbedrijfbartsmit.nl

www.bouwbedrijfbartsmit.nl

NVBU
Meer Met Minder Energie
Volkswagen
V van C. ARSLANT A. ARSLANT

ZIEL elektrotechniek

- aanleg en onderhoud van elektrotechnische installaties zoals bedrijfs-, utiliteits-, woonhuisinstallaties • schakel- en ventilatietechniek • data- en telecommunicatie
- programmeerbare besturingen • beveiliging • nood- en verlichtingsystemen
- wind en zonne energie

De **ZIEL** van uw installatie

Kanaalweg 10, 8356 VS BLOKZIJL
Tel./fax: (0527) 29 17 43 / 29 17 20

UAG **Uitvaartverzorging**
Grafikistenfabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: **0800 - 024 25 26**
(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor:
Ballastweg 2
7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

Postadres:
Postbus 208
7740 AE Coevorden
e-mail: uvvugna@planet.nl

Vestigingen in: Emmen - Coevorden - Zuidwolde (Dr.)
Voor informatie: (0591) 633 020 of (0524) 515 899

• HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN •

Maak nu kennis met het **Gezamenlijk Zondagsblad**

Ga naar: www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

3 MAANDEN PROBEREN VOOR MAAR € 8,95!

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam:

adres:

postcode: woonplaats:

e-mail: tel.nr.

*Omcirkel de juiste aanhef.
In envelop zonder postzegel sturen naar: Gezamenlijk Zondagsblad, Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

Reveil
cultureel, christelijk maandblad

Kerst Special

om uit te delen

deel uit
op straat •
in je buurt •
via je kerk •
aan je collega's •
overal gewoon •

BESTEL NU!
maandbladreveil.nl
vanaf 10 exemplaren
€0,75 p/st
excl. verzending

wakker en waaks
kritisch en betrokken
maandbladreveil.nl